

308214

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

VOL. I.

సంపుటము ౧

చెన్నపట్టణము 1914 సం॥ జూన్ నెల 22 వ తేది సోమవారము.

నెలనాడు సంతకము ద్వారా పంపింపఁబడుచున్నది.

No. 71

సంచిక ౭౦

శ్రీమదాంధ్రవత్స మహాభాగవతము.

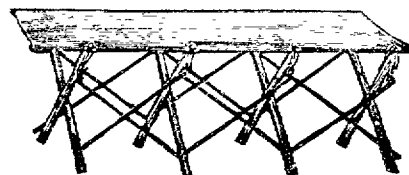
మే మిదివఱకే పటములను జేర్చి మృదుమధురకైలిని శ్రీమద్రామాయణమును ప్రకటించుచున్నారమని వినియుందురు అది ఇప్పటికి సంపూర్ణమాయెను. అక్షరముననే సుస్కృతమునందు వ్యాసప్రసాదమైన శ్రీభాగవతమును మిక్కిలి తేటగా నీటుగులుకుకైలిని ముద్రించుచున్నాము. ఇందు శ్రీధరీయము, తిలకము, మునిభావప్రకాశిక వీరరాఘవీయము అనేది వ్యాఖ్యలయందుగల విశేషాంశమును ఆయాస్థలములందు జేర్చించియున్నారము. ఈగ్రంథమును క్రొత్త రీతిలో చిత్రించునై జన గట్టిగానుండు కాగితములపై నచ్చుత్తింపుచున్నారము. భాగవతోత్తములందఱును ఆదరాతిశయమును జూపి కాలవిలాసమును జేయక చందాదారులుగఁ జేరి మార్కుత్సాహము గలిగింతురని యుద్దిష్టించుచున్నారము.

శ్రీభాగవతము పదము-ప్రథమభాగము, కాలిక్పాఠము ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు. చందాదారులకు ౧౦౦ ద్వితీయభాగము, తృతీయ, చతుర్థస్కంధములచేరి ౧౦౦ ద్వితీయభాగము ౧౦౦ శాశ్వతపుణ్యచందాదారులకు రెపాలాక్షులుచేరి పై వెలలకు పంపబడును.

ఉత్తరరామాయణము-కంకంటి పాపరాజప్రణీతము దశసురికాగితములు కాలిక్పాఠము ౧౦౦ డిజిటల్ నిష్కృతి దశసురికాగితములు గిల్లుపేరు ౨౦౦ శ్రీకృష్ణకావ్యము-మూలకావ్యములు, ఆంధ్రజీతాకావ్యములతోపాటు ముద్రాముద్రా ఆంధ్రవత్సములతోను, కాలిక్పాఠము గిల్లుపేరు ౧౦౦ అమరకోశము-త్రికాండము సజీకము, ఇంగ్లీషు అర్థముతో ౧౦౦ ఆంధ్రనిఘంటు-త్రయము-ఆంధ్రనాడుసంగ్రహము ఆంధ్రభాషాశేషము సాంబసిఘంటువు) ౧౧౬౬౬, దశసురికాగితములు; కాలిక్పాఠము ౧౦౦౦౦ ఆంధ్రవ్యాకరణసంగ్రహము దశసురికాగితములు ౧౦౦౦౦ గజేంద్రమోక్షణము-గజేకా తాత్పర్యము, కాలిక్పాఠము ౧౦౦౦౦ దుక్కిణీకల్యాణము-సజీకాతాత్పర్యము, కాలిక్పాఠము ౧౦౦౦౦.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ ఆండ్ కో, ఆనందాపైస్, మద్రాసు.

ఇది వాణిజ్యమంత అతిశీలక సాంఘిక అంశ అధ్యక్షులముకల.

ఇండియన్ క్యాంపుకాట్.

ఇండియన్ క్యాంపుకాట్ మంచము 1000 పానుల ౨౫వరు ధర ౧౦.౦౦. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల ౪ అంగుళముల ధర.

మంచము ధర 9-8-0 మంచము మడిచినప్పుడు 2-0-0 దోమతెర 5-12-0 దోమతెర కట్టలు 2-0-0

ఈ సామాను అన్నింటితో పూర్ణము 18-8-0.

లండను ప్రేరింగు కంపెనీ,

37/38 రాటన్ బజారుస్ట్రీట్, మద్రాసు.

LONDON TRADING CO.,

37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

గ్రంథప్రచురణములు.

ఆంధ్రబాషయందు ప్రచురింపబడు ముఖ్య గ్రంథములు పండితులచే జక్కిగా విమర్శించబడి భాషాభ్యుదయమునకు జ్ఞానాభివృద్ధిని దగిననాధనములు సూచించబడును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రియము.

సీసా 1-౩ 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలమెప్పుల మాన్పును. వాయుప్రసోల్ల శాస్త్రము.

పాచ్చపునెప్పుల బొందోలును. పోల్లపోగొల్ల

వనమూలికలచే హిందూదేశమును

శియారుచేయబడు మంచమంద్య

సునాననగిరియందును భద్రము.

దీనిని విదేశములలోకూడ వా

పంచభాషచిట్టి చూచికొనిన కా

గ్రంథములను

మద్రాసు

దినపత్రిక

—(౧)—

౨డినము 10 పుటల విషయమును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

పత్రికయం దీక్రింది విషయములుండును.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోద్యమమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ నియంతృత్వము, విద్యావ్యాపనము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధిమొదలగు సజీకారము లిపత్రికయందు స్వతంత్ర విధమున విపులముగ విమర్శించబడును.

వార్తాపత్రి.

అంధ్రోద్యమము, పరిశ్రామము 2.11.11 విజేడబ్బీ 1-౩ వెల రూ. 0-8-0 ముద్ర. 8.08 సకాల ఉత్తేలము పొడలు, ఇంధ్రోద్యమము 7.15 సకాల కుప్పలకు రాయలకు ఉపయోగి 8.16 వేదీని

చుండుకు నూనె.

వేల సీసా 1-౩ రూ 0-6-0 వి. పి. సక

ఈ నూనెనురాచిన చుండు,

జిల, గోకుళు వుండు మొదలగు విషయముల దీనివలన తెలుసుకలకు హానిగల్గు చిత్రపటము తెరుగ గలవు.

అమృతాంజనము డిసో, 1092.

అమృతాంజనము డిసో, నెం. 9.

దా జ్యోగ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజాతంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసనసభాసభల వ్యవహారములు నుచితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జచ్చింపబడును.

మతసాంఘికచర్చలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబాసక సకలమతా

వలంబులును, అన్నిజాతులనారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును సభివృద్ధినిబొందుటకుదగిన యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్ష పాతబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

ప్రేక్షకోర్కర్త తీర్పులు.

జనోపయోగములైన క్రొత్త ప్రాక్షోర్కర్త తీర్పులు, బోధననిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును పత్రికయందు విశేషముగా వెలుపబడుచుండును.

వ్యవసాయవాణిజ్యములు.

వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశపరదేశముల లోని నవీన వ్యవసాయవ్యవస్థలు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైన వర్షియవ్యాపారములు, పరవతి సుఖములు, నానివలన గలుగులాభములు బహుధరలు మొదలగు విషయములు విశేషముగా వెలుపబడును.

గ్రామవ్యవస్థలు.

గ్రామముల సుఖస్థితి కనసరమైన గ్రామపరిపాలనము, పంచాయతీసభలు, పరవతి సుఖములు, గ్రామపరిశుద్ధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాపనము మొదలగు విషయములు చచ్చింపబడును.

నామా:—ఆంధ్రవత్స కాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

గుంటూరు జిల్లా సంఘమునకు సంచార కార్యదర్శి కావలెను.

28వ గుంటూరు మండల శాసనసభ తీర్మానము ననుసరించి గుంటూరు జిల్లా సంఘమువారికి సంచార కార్యదర్శిని వెంటనే యేర్పరచుటకు నుద్దేశించినారు. స్వల్ప వేతనము మీద దేశేశేన చేయనిచ్చగలవారు తమవర్గాములను వెంటనే బంపవలెను. దగ్గరకు వారు లాండ్లయభివృద్ధియందు శాంధ్రభాషయందును కొంతపాండితి కలవారై యుండవలయును. సంచారము చేయుటకు దేహదృష్టి ముందవలెను. పరిశీలలో గృహధర్మలయిన, శ్రేష్ఠములగు గోపాలకృష్ణగోకాచరి దేశేశేనకమాజమునందధ్యక్షమును బొందిన, తెలుగువానికి నెలకు రు. 100 ఇయ్యదగును. తనతరులు దామెంతి వేతనముకు జేరునది వారివివరకు దేశేశేనలో చేసినప్పటి, వయస్సు, విద్యాస్థితి వివరముగ వ్రాయవలయును.

వింజమురి భావనాచార్యులు.
గుంటూరు

వారపత్రిక

చందాదారుల కృత్యవివర రూ. 2-8-0
ఈపత్రికయొక్క యుపయోగము చదివిన వారలకు దెలిసియే యున్నది.
ఇంతవరకు నీపత్రిక సంగతి నెరుగని దేశభాషాభిమానుల నందఱుననుమూనా పత్రికను దెప్పించవేమచున్నాము.
తెలుగు పత్రికల యందెల్లను నెక్కువ వ్యాపకముగల వారపత్రిక.
భూలోక వార్తలను వ్యవహారములను దెలిసికొనుట కిది శ్రేయస్కర పత్రిక.
దినపత్రిక యొక్కరలేని వారలకు వారపత్రిక సంచలము చుండును
ఆంధ్రపత్రిక జహంగీరువీధి మదరాసు.

మోహినీ తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు.

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలువజేయును.
కండ్లకు చలువజేయును.
వెండ్రుకలు పెరుగును.
వెండ్రుకలు రాలకుండును.
కండ్లకు నునుపు చేయును.
మనోహరముగా మారును.
సువాసన గలిగి యుండును.
వేలకు వేలు
సీసాలు విక్రయము.
తప్పకకొనుట యుక్తము.

ఇది మనోహరము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీలు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, నిశ్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహనావళ్యములకు ప్రాపగు కురులను మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అమృతాంజనము డిప్చా, 108, ఫ్రేరింగ్స్, బొంబాయి. జహంగీరు వీధి, మదరాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథములు.

1. మాధవనిదానము:—సకలరోగములను గుర్తించుటకు వైద్యులకు మిగుల సుపయోక్తముగ. గ్రంథము. వెల 2-0-0
2. పథ్యాపథ్యము:—ప్రతిరోగమునకును పథ్యములను అపథ్యములను అగు వస్తువులను బోధించును. వెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0
3. ఆయుర్వేద పరిభాష:—మందుల జేయుటకును వాని లోగల వస్తువుల భేదముల దెలిసికొనుటకును వాని తానికల నిష్ఠాయించుటకును ఉపయోగించు నిట్టిగ్రంథ మిది వరకు లేదు. వెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0
4. అగస్త్యవైద్యము:—దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్రదాయముల దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0
5. వస్తికర్మ:—పిచికారిజేయు విధమును దీనివలన బోవువ్యాధులను దెలుపును. చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0
6. శల్యశస్త్రము:—దానినభ్యసించుక్రమము, శస్త్రచికిత్సా స్వరూపము, మొదలగు వానిం దెలుపును. చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0
7. ఆయుర్వేదము:—ఆయుర్వేదముయొక్క ప్రాచీనత అందలి భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగ దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-3-0 ఇతరులకు 0-4-0

N. B. మాగ్రంథమాలలో ముద్రితము లైట్టియు కాబోవు నట్టియు, గ్రంథముల నన్నిటిని కొనువారు చందాదారులుగా నెంచబడుదురు. అట్టివారు దగ్గరకు తో 0-2-0 పంపవలెను. లేదా, పి. డి. తో వసూలుచేయవచ్చును.

ప్యాకింగ్ పోస్టేజీకర్పణలు కొనువారు భరించవలయును.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,
ఆయుర్వేదాశ్రమం. బార్డిలెక్, మదరాస్.

కండ్లకు చలువజేయును.

మెదడుకు బలమిచ్చును.

ఎండవేడిమి దెలియకుండుటకు పాయ మేమి.

అమృతాంజలక తైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు.

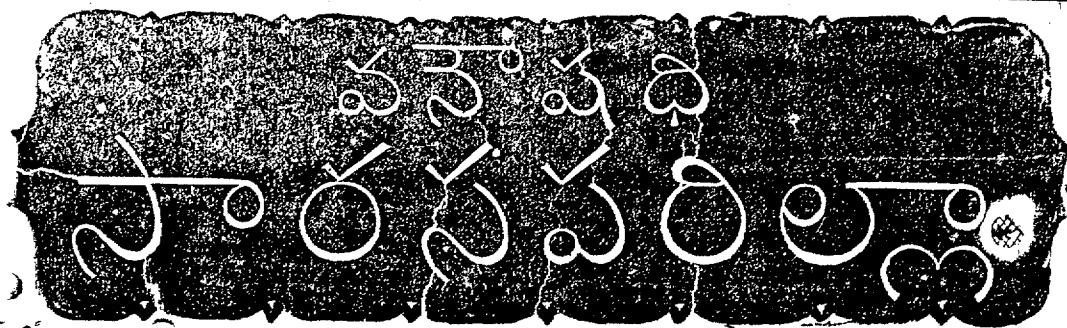
తలపోట్లను, తలనొప్పులను, మెదడునందలి వేడిమిని, అన్ని విధములగు తలనొప్పులను, నిజముగ అనేకులకు మాన్పినది. విద్యార్థులకు యోచనా పరులకు ప్రాణమిత్రము.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0. బుడ్డి 12-కి రు. 8-0-0.
ప్యాకింగ్ పోస్టేజీ వేరు.

కోరువారికి క్యాటలాగు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యులు,
పి. వి. యస్., పి. యమ్. బి.,
ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్.

అధికముగా గోరువారు సమాపముగ రైలు సెపెక్ దెలుపవలెను.

ఇది దేహమునందున్ను నెత్తురుగడ్డలను మాయ సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతనాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన గురుగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాశింతువులకు శుద్ధినిగలిగించును నెత్తురును అచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.
మందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు డేజీనే శరీరము బాగుపడును.
సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనస్ వాడి. సం. ౨. బొంబాయి
Mr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు ఆంధ్ర పత్రిక వారికి మార్పులకు యత్నములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదిల పత్రికలు చేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు నీలులేదు. గాన పత్రిక గాని తేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారుల, వారపత్రిక చందాదారుల వాసినయెడల చాలసులుపుగా నుండుటయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగబడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముపించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపియెడల మాకు. పని అతిసులభముగాన, అచేయుటకు వేడబడుచున్నాము.

కొందఱు విలేఖకులు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జిలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండ ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుంచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాము.

[ఆం. ప. సం.]

సత్యముగా మోసముకాదు.

గుణపడ్చినచో ద్రవ్యమును ఖండితముగా తిరిగి యిచ్చెదము.
ఒకానొక ఘోషయి మహాత్మునిచే చేయబడిన మేహధ్వంసని గజకేసరిమాతలు.

ఈ ఉష్ణవాయువు, మేహసంబంధ క్రణములు, మొదలగు మేహసంబంధముల వ్యాధులు, ధాతు నిర్మయించుట, దేహబల హీనత మొదలై యుండుచో దేహరోగము, ధాతువుష్టి సంభోగములు పరి. సీసా 1-కి క్రయం రు. 2-0-0.
దేహశుశ్రిగారు యి:—ఈ ఔషధమును సేవించినచో దేహముచిక్కిచిరు గాన బలహీనత, అజీర్ణము, అగ్ని మంద్యము, నరములమును నెమెదలగున వినివారణయై, జ్వర శక్తి, నరములములలోని వ్యధిదేహపుష్టి, భూపకశక్తి కలుగును. విద్యార్థులకు, స్త్రీ ప్రతీకాక ఉపయోగకరము. సీసా 1-కి క్రయం రు. 2-0-0.
గోస్థుబాక్సు వరమకం సిద్ధాంతులు, మావిలాసము. హంగిర్ స్ట్రెట్ మదరాసు, (బుల్డోజిల్లా)

1914 సం॥ జూన్ నెల 22 వ తేది

రానున్నవి.

ఈ తేమలలో కొంచెము మార్పుండును.

1914 సం॥ జూన్ నెల 21 వ తేది

మిగిలినచోట కొంచెము తగ్గినది. బంగాళాభూతముయొక్క
ఉత్తరమున వాయుభారము క్రుంగినట్లు కనుబడుచున్నది

విదేశములందలి నగనానాస్వమునకు, భరతఖండమున గా
న్వస్తువులు, మనస్సువృద్ధులు, కరవు, నీరు, ప్రపంచాతీతు
లు, జ్యోతిషులు, పురులు, సాములు, గల యొకానొక
మని భావము; గాని, యిట్టి విచేదీయలలో, భంధు
రతత్వము భావనముని తెలిసినవారి సంఖ్య ఇ సరిగ్గ
జీవహింస, జీవధతులమే ప్రధానముగాగల యా నేరములు
నెడారయందు, భరతఖండమున నీయసహాయ వృక్షములు.
లను నభయమొనంగి మనస్సులములుగ జే
వంటిది. ఇందుది తత్త్వమునకుండి, యారు త్రుశమువాగు
కొట్టి తమ నాగరికత భావనయభావతా నయినను
యాధారములుగ జేసికొ పాటు యొక్క ప్రతిష్ఠిని యని
యే. తమ ప్రతికూల హింసాభావ
ని నమద్రము నికగాని రాకుండ
యనెట్లుగా తెలియజేయబడినది

యాటంకములను, అపాయములను బొందకుండ, జయవర్ధిమా దేశమందు, జీవించి వృద్ధిసోండుచుండును. సాధారణముగా దేశమధ్యభాగము దెన్నెనందలమెట్లు ప్రయాణము చేసినను “పశుపాదానివారణ సంఘమువారి” (ఎస్. పి. సి. ఎ) కొక మార్చిన జంతుపాదావిషయమున కిర్యామ చేయవలసిన యవసరము కలుగక పోవచ్చును. మనుజునకును, తత్పరిచయలగు జంతు కొటికిని గల యన్యోన్య సంబంధ విషయమున, హైందవు లిదివరకే నొక ధర్మశాస్త్రమును వృద్ధిలోనికి దెచ్చియున్నారు. జంతువుల బాధ్యతలనుగూడ, వానిచేయు పనుల నామోదించి కృత్యాలగు వీరలు గుర్తెగియున్నారు. జంతువుల నచేతనము లగు యంత్రములనువలె గాక, సజీవములయి సుఖఃఖాగల గుర్తెగురువానికిం దగినట్లు మన్నింతురు. వాని మనః ప్రకృతుల జక్కగ తెలిసికొని, వాని తేమను నకు దగినరీతిని గని పెట్టెదరు. ఈ విషయమున హైందవులు మితము నతిక్రమించి ప్రవర్తించుటని చెప్పినను చెప్పవచ్చును. మనుజుల స్వాతంత్ర్యము, బాధ్యతల విషయమున కంటే, జంతువుల స్వతంత్రతలను సంరక్షణమున వీర లెక్కువ భాగ రూపములయి యుండుదురు. కాని, యన్యధా మరచి యలక్ష్యముచేయ దగిన ధర్మసత్యమును బ్రతిపాదించుటకై యీ రీతి పక్షపాతము కొన్నిచోల ధర్మమౌనమునం దవసరమై యుండును. ప్రస్తుతము, జంతువిషయమున మనుజు కొటి మొండిగను, చపలముగాను, క్రూరుగాను నుండుట వలన, నిట్లు నొక్కిచెప్పట వారిద్దోషముల నివర్తింప జేయుటకు కారణమై యుండవచ్చును. హైందవు లొకచో పాద పడినను, వారు క్రమపక్షముననే పొరబడు చున్నారు.

భారతీయులయం నుదార ధర్మబోధియనునది శ్రీ. శ్రీ. 400 సంవత్సరములంతకుముందే యారంభమాయెను; అది యప్పటినుండి యెచ్చిన్నముగ నీయరువదియైదు శతాబ్దములను సాగివచ్చుచునే యున్నది. పరంపరాగత భావములు, దేశాచారములు, శాస్త్ర సిద్ధాంతములనునవి పరస్పర పోషకములయి, యీ లోకముం దిక నెచ్చటను గనరాని సాంఘికగుణ విశేషమును గల్పించినవి. హైందవు దగువానికి జంతువుల యందలి ప్రేమ, జన్మయందే యేర్పడియున్నది; ఉదారత యనునది, మనముచేతను వితర్కము చేతను హృదయ నీయందు జనితమైకభావము గాదు. హైందవ సంఘమున జన్మించిన మాత్రముననే యిట్టి యధికార మేర్పడియుండును. ఉదారాదర్శపరిపూరితమగు నావరణముందు బెరిగి పెద్దవాడగు చుటచేత, గట్టివాని కుద్దసంస్కారములకు జంతుహింస యనునది యసహ్యకరముగ నుండును.

తక్కిన దేశములకంటె నింతముందుగ నీదేశమునం దిట్టి యుదాత్తభావము లభివృద్ధి నొందుటకు ననేక కారణములు గలవు. దృశ్యప్రపంచరూపియైన ప్రకృతియే కరుణ, భౌతికభావమును వానిని బోధించునదై యుండెను. ఈదేశము కొంత యుష్ణముగలదైనను, దీనియుష్ణత వహించుకొని పోవునంతటి తీవ్రముగలదికాదు. ఉష్ణమును, ఆగ్నితయునగు భూములందు, శీతాధికములగు నుత్తరప్రదేశములకంటె, ప్రకృతి యనుకూలస్వభావమును గలిగియుండును. శీతదేశములందన్ననో, ప్రకృతి మనుజునకు మిత్రమనుటకంటె విశేషముగ త్రేమచే యనదగియుండును. గాని యుష్ణదేశములందు యిట్లు వెలువడిన గన్పట్టెడి సౌందర్య మిటువంటిదని మాటలచే వర్ణింపవలసికాదు. ప్రభాతమునది స్వతేజః పుంజ ప్రసాదముచే జీవరాసులకెల్ల ప్రాణోదయంబు గలుగజేయును. పక్షులు గవాక్షములం దాడుచు వాడుచు మాధుర్యోపేత లగు జీవస్వరములచే నలనులనెల్ల జడతావిముక్తుల జేయును. నమరు సదాశక్తియులున్నా నయోగ్యములగుట, నాచ్యుతిత ప్రభావములందల గాక, నిస్సంశయముగ జగ మెల్లరును జూచుచుండ నిండువెలుగున సన్నాసమాచరింపవగు. సంవత్సరము పొడవునను చెల్లు రసభరితములగు ఫలములచే నమ్రములయి, వాని కొమ్మలయందు నివసించు ననేక పక్షిసంతానములకు నాగ్రేయమైయుండును. ఉద్యానము లన్యోన్య మిత్రములగు నాగ్రేయ సౌరభ్యములచే సునాసితములై యుండును. ఎచట

పుష్పము లనేకములు. భక్తదగవారు నైవేద్యముందు కపల కదంబ మల్లికార్జున నర్పించును; క్షీరధిలందును నిమగ్నితులకు పుష్పహారములచేసి వ్యక్తులు బాహుల్యము చామంతులతోను దేహాన్ని కవిచనాకళాముగ, నడచుచున్న భావప్రదరు. పృథ్వీము లలసటకెంది యిట్లు నీర్వేద్యమునం గి విశ్రేమింప కల్గెలగుడ నొసంగి యగుటచే భజన

సాత్రములగు వీనియోగింపరు. మరియు బుట్టులగు గూడ కల్ల నగును. కోకిలవార యధరస్వన పూరితోహ్యన యగు నీ (పుణ్య) భూమియ దు బట్టలు నిత్యగాయకులై యుండును. ఈపక్షి మిత్రము లెప్పుడును, మనయంద్రియండు స్వేచ్ఛాగమన గమనాధికారమును, వహించియుండును. చిటకలు, పావురములు, పిచ్చికలు, (కాకలును,) నునయంద్రియ చూరులందు కప్పలందును నిల్చియుండ బటమారు చూచుచుండును. మయూరముయొక్క ప్రస్ఫుటవర్ణోపేత మగు పింఛము దృక్పథమున నాశ్చర్యసూరదీపములగు నింద్ర శరావ్యున కల నీనుచుండు అణ్ణములందు హరిణములు భయము లేక గ్రీడాతత్పరత నాడుచు గతులచేయుచుండును. ప్రతియంటను పన్ను విధించినకై కడి, యరటిహోసంగు పండ్లను రోట్లెలను కైకొనుచు, మర్కట సమూహము లిండ్ల వెంబడి సంచరించుచుండును. మనుష్యుని కొరకై వృషభములు పొలము దున్ని యును, గోవులు ఊరముల నొసంగియు నుష్ణరేచించుచుండును. అధముగ నెంచబడు వరాహముగూడ పెంట మొదలగునాని లేకుండచేసి భూమిని బరిశుద్ధముచేయును. శ్యామము రాత్రుల యం దింటికాపరిగ నేవజేయును. ఈ రీతిగ, బ్రకృతి మనుజునకు ననేకవిధములగు, నాస్థాద జనకము, నుపయోగకరముగ నున్నది. ఎప్పుడో తన భూరావస్థలందు, నీటిముంపులు తుపాకులు, పిడుగులు మున్నగువానివలన, మనుష్యునకు గల్గించునష్టముకంటె, తానెల్లప్పుడు జేయులాభమే యనేకగుణము లధికము. అద్దెబ్బకోప మేష్టమో సకృతు. ఆమె ప్రసన్న స్వేదమున్ననో, వదనంబున నేష్టము నాట్యమాడుచుండును; కావుననే, మనుజు డామెను మాతృదృష్టిని ప్రేమించనేర్చును.

శీతాధిక దేశములందు, మనుజునకు సమస్తమును వేరొక రీతిని గన్పట్టును. అనవరతము కష్టకారణముగను బ్రాణాపాయ కరముగ నుండుటందేసి, యీ ప్రదేశములందు బ్రకృతియెడ మానవుడు ప్రతిపక్షియై యుండకతప్పదు. కర్మము, వడ్డగండ్లు, పొగమంచు, ననునాని యన్యములనుండి యాత్మరక్షణము చేసికొనుచుండవలయును. వంటచెట్టునకై, భూద్యుత రాక్షాములం ద్రవ్వవలయు. సర్వదా ప్రకృతిమనుష్యునిశ్చేతిని హరించు చుండుటందే, స్వకీరోష్ణమును గాపాడుకొనుటకై పాటుపడు చుండవలయు. నడులన్ననో ఘనీభూత జలమయ ములై, శీతముచే జనుల విముఖులం జేయుచుండును. వృక్షములు మోడులై, పర్వరహితములగు నుండిను, పక్షులు చచ్చి క్రిందబడును; లేచి యుష్ణ దేశములకు వలసపోవును. పుష్పము లల్పసంఖ్యాకము లగుట మహాభోగ్యములగు విక్రయింపబడును. గగనము గౌరవర్ణోపేతమై, మందప్రభగలిగి యుండును. నభోమణి దీప్తకాలములు దృష్టించరము కాకయుండు; శరయు డెల్లబోయిన మోముతో గాంతిహీనుడై కన్పట్టును. కృషి శ్రమోపేతమును, తల్పేతిఫల మల్పమును, అనిశ్చయమునై యుండును. పొగమంచు కన్నకుని యాశలన్నిటిని నీర్మలము చేయును. యావనమున, మోహ స్వప్నముంబోలె, శ్రమ్యము హ్రస్వమై, లబ్ధితయగురీతిని, శ్రుంబంతిలోభావమునొంద. వత్సనమునం దధికాంశము, ప్రకృతి వికాసరహితయు, కళావర్జితయు, లబ్ధయు, సౌందర్యహీనయు, నిర్జీవయునై మాపట్టును ఈ దృశావరణమధ్యమన, బలీయ మగు మనోభావనచే గాక, ప్రాణికోటికిం గలస్వభావైక్యమును గుర్తెరుగుటకు నలవికాదు.

ఉష్ణదేశములందు, ప్రకృతి సమస్త ప్రాణిస్వభావము నొక్కటియి యని చాటి చెప్పచుండును; సర్వమును శ్రేయః ప్రాప్తికై సహకరించునని బోధించును. సమస్తమగు నోషధులును, జంతుకోటియును దనయొక్క భారీమానసిక వాంఛల దీర్చుననియు, మనుజునకును యీ శేతనాచేతన ప్రపంచమునకు సత్యంత సన్నిహిత సంబంధము గలననియు, దెలిసికొనును. ఇది తన కాహారము, కట్టెలును, వస్త్రము, నాచ్యుదనమునుం గూర్చుటయేగాక, కవితారసంబును శిల్ప ప్రజ్ఞయు ప్రకృతి పరిజ్ఞానము నొసంగును. మనుజు డెవదినమును ఖగమృగంబులతోడి సహవాసమున కాలము గడుపును. ఇట్టిదో వృక్షములను పక్షులను మృగములను నక్షత్రములను పూజించుటను మనుజులు తమ చరిత్రలోని యారంభకాలముందే యవలంబించి నుటలో నాశ్చర్యమేమియు లేదు. హిందూదేశమందొక వారము దినములు నివసించునని, యెట్టివాడయినను సమస్తమును భగవత్స్వరూపముకాని, ప్రతి పదార్థము నొక్కొక దేవుడనికాని, లేక నీ రెండవవిధముల కాని, నమ్మువాడగును. ఈ యుష్ణదేశములలోని నూర్పుని యొక్కయు, చంద్రుని యొక్కయు, పుష్పముల యొక్కయు, పక్షుల యొక్కయు సహజ సౌందర్యమును జూచి భక్తి పరవశత నొందనివాడు నవల మందాత్ముడని చెప్పవగును.

ఉష్ణదేశములందు, జీవనమును కైపు పెడిపాటుకొంటే కఠినమైనదికాదు. ప్రకృతి యుదారత్వమున రెండు హస్తములతో దనయావుల మనుజునివై బాకడోలును. పోవుమును కొంచెము గీతనమాత్రముననే సమృద్ధువుగు. పంట తనకులభించును. వృక్షముక్రిందనున్నానిన మాత్రముననే నిత్యములగు ఫలములు (తమంతట) నోటవచ్చి పడును. ప్రతిముత్యపునందును గాయ ధాన్యము లఫరిమితీకాసులగు ఫలించి, భూమియతరముల నుధు ఊరముల నోలలాడుచుండును. మనుజులు సుఖులగుదులేని శాంతులైయుండురు. సంక్షోభ కారణములన్నియు నీశధచి నప్పుడు మానవహృదయము శయమునకును సౌభ్రాతృత్వమునకు నభిముఖులైయుండును. ఆకలియును, లేమియును, సంఘము నందు ద్వేషమును గలిగించుటకు ముఖ్యకారణములు మనుజులు తమలోహము పోరాడుచున్నపుడు, జంతువులయెడల దయా ద్విహృదయులయి యుండనేపరు. ప్రాచీనకాలములో మనుజు లత్యంత సుఖులగు వస్తు సంపద ననుభవించిరి. యెశ్వర్యమే యుదారభావము లెల్లడల వ్యాపించుటకు దారి తీసి దాయను.

రాంసే మేడ్కోనాల్లగారు.

రాంసే మేడ్కోనాల్లగారిని ఎరుగని పత్రికా పాఠకులుండరు. నిన్ను గాక మెన్న మీరు పట్టికు సర్వము కమిషనుపక్షమున పనిచేయుటకు ఇండియాకు వచ్చివెళ్లిరి. పార్లమెంటు మహాసభలో ఇండియాను గూర్చి నిరంతరము ప్రశ్నలుచేసి, ఇండియాయొక్క స్థితిగతులను కనుగొనుచుండురు. ఇండియాను ప్రేమియు ఆంగ్లేయులలో వీరికరు. హిందవుల, ఆశీయులందును, ప్రతిష్ఠాపనలందును వీరికి గౌరవము మెండు. కాబట్టి మీరు చిన్నతనములో జీవితము నెట్లు గడపిరో, పార్లమెంటు సభ్యు డెట్లయిరో తెలిసికొనుట ఉచితము:— మేడ్కోనాల్లగారు స్కాట్లండు దేశీయులు. తలిదండ్రులు వ్యవసాయము వలన జీవించుచుండిరి. మేడ్కోనాల్లగారు చిన్నతనమున ఒక యువాధ్యాయునితో ఎక్కువగ కలసిమెలసి తిరుగుచుండెవాడు. ఉపాధ్యాయు డిట్టి మనసులో ఘనమైన ఆశయములు కలుగునట్లు అనేకవిషయములను చెప్పుచుండెను. చిన్నతనమునుండియు మేడ్కోనాల్లగారు మంచి చదువునన బాల్యమున బడిలో చదువుకొను సమయముననే తన వాలరుకు సొంతముల జెప్పచుండెను. వీరికి గౌరవార్హమైన అవకాశము చిక్కలేదు. ఈయన కప్పుడే జీవిత మహాసముద్రములో ఈ దిమొదలిడెను. 1885 సం॥ లో ఏపరినైనను సరే, చేసిజీ. వ్యతనను, బుద్ధిపుట్టి లండను మహాసభము ప్రవేశించెను. లండనుగరము జనమయమగు అరణ్యము. ఈమహాగణ్యములో మేడ్కోనాల్లగారు పలుకరించువారు లేరు. దరీదాపుకానరాదు. వితే మేడ్కోనాల్లగారు అని ఎంతనీచమగువని యెననుసరే, ఒట్టవంచి పనిచేసి జీవించుట సంతోషము. ఉత్తరములవై చిరునామాల (ప్రాసియు, కూలిపనిచేయు, పొట్టబోసికొను చుండెను. కొంత కాలము గడచినది. ఒకగుమస్తాపని కుదిరినది. ఈయనలెల్లి తేటలకు, కూలిపని, గుమాస్తాపని, చేయవలసినదా? కాదు. వినను స్వల్పస్థితినుండి పైకివచ్చుట కిది డభిలషించు చుండెను. కూలినాలితేసికొని జీవించుకాలములో, రాత్రివేళల సొమ్మవలె నిదురించుట, విషయావస్థలవలె చిత్రచిత్రముల, జూచుటయందు, కాలముగడువక, బుద్ధులెకకా కాలకును, ఇంకను ఇతరపాఠశాలలకును వెళ్లి కష్టించి చదువుచుండెను. కొంతకాలమునకు పార్లమెంటుసభకుడు కావలెనని ప్రయత్నించుచున్న భామసులోగారికి ప్రేమివెలుకెట్లరీగ నియమింపబడెను. ఈకాలములో పదేపదే, వార్తాపత్రికలలో వ్యాసములు వ్రాయుచుండెను. లండను గగనమునందలి తూర్పుభాగములో అన్నాతులగు నిరుపేదలు నివసించురు. కీరు నివసించుగృహము లిట్లుండునని నైపు సక్కురయే లేదు. వీరిని బాగుచేయలయునని మేన్దాగాడి ఆసక్తి అధికము. కూలినాలితేసికొని జీవించి మేడ్కోనాల్ల 1906 సం॥ లో పార్లమెంటుసభ్యు డాయెను. కూలివారి పక్షమున పార్లమెంటులో వాదించుచుండురు. చక్కని గ్రంథములనుగూడ రచించిరి. ఇప్పటి కామన్న సభికులలో మేడ్కోనాల్లగారికి పలుకుబడి విశేషముగ గలదు. వీరు అలినమధ్యులు. గొప్ప రాజతంత్ర విశారదలకుండు సుగుణములనేకము జీయనయందు గలవు. వీరి ఆదర్శములను, తామే యేర్పరచిన “లేబరుపార్టీని” వదలుకొను పక్షమున ముగ్ధిపదవి లభింపగలదు. ఇది అందరికి బాహుటుగ తెలిసినవిషయమే

కె. బి. కల్లెలగుడ నొసంగి యగుటచే భజన

హిందూదేశ బాంధవుడు.

మహారాజులు, రాజులు, శాసనసభ్యులు, విద్యాధికులు, అనేక భిన్నాభిప్రాయముల వెల్లిడించు వార్తాపత్రికలు సమతము మన స్థానిక ప్రభువును మరి మైదుసంవత్సరములు రాజప్రతినిధిగా నుండునట్లుజేయ మన రాజరాజేశ్వరునికి విజ్ఞాపనమును బంపవలయునని యభిప్రాయపడుచున్నారు.

నారామేశ్వరయాత్ర.

ప్రయాణముల యిబ్బందులు.

రయిలుచే అధికారుల జ్ఞాప్తము.

చల్లపల్లి యెట్టేలు దివానులు నుండినట్టియు, మొదటి తరగతి న్యాయవాదులును, ప్రాప్రయితులును నగు కోట్లల్లి కృష్ణారావు పంతులుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—
యాత్రలు పరమనకును మరెన్నో యిహలాభముల కంటె ప్రయోజనములక నెంచి చేయబడు చున్నవి. అట్టియొకటి అదృశ్యములు. అంతకుముందు యాత్రచేయు కాలమున నిబ్బందులు ప్రత్యక్షముగాన వానిని నందరును చూచుచు. పూర్వము తిథ్యాధిపతు విశేష కాలమును, కాలినడక, లేక యితర వాహనముల ఏర్పాటు చేసి, ఆనశ్యకములక నుండినవి. ఇప్పుడు మొదటి బాత్తుగ తీసివేసియు రెండవదాని స్థానముందు చేరిన రెండు రెండు ప్రజలను స్వప్రకాశిక చిహ్నాలచే ఆకర్షించుచున్నది. బట్టెయందు వ్రాయబడిన “ఈ బండియందు ౪౪ గురు కూర్చుండ వలయును” “ఈకంపార్టుమెంటు ౪ గురికి ఏర్పడినది” అను వ్రాతలుచూచిన మెక్కిలి సంతోష కరముగ కనుపట్టు చున్నది. ౪ గురికి ఏర్పడిన కంపార్టు మెంటులో ఆసంఖ్యయే కూర్చున్నాను, ౪౪ గురికి యేర్పడిన బండి ఆసంఖ్యజనముకు మాత్రమే ఉపయోగ పడవలెను, నిరాశ్చర్యగా నీహాగబండ్లు ప్రజలకు సౌఖ్య గాయకములక నేయుండును. ఈవ్రాతలు వ్రాతలేగాని గవర్నమెంటువారి వలనగాని, కంపెనీవారి వలనగాని అయిలులో వెట్టబడినవికావు. అట్టివ్రాతలను అయిలులో నెట్టించినా, జరులకు హక్కులున్నను ఈ రేళపుప్రజలు తమహక్కులను అయిలులో నెట్టుకొనజాలరు. దక్షిణఇండియా కంపెనీవారి బండ్లలో ఏకాలమందు జూచినను ఆగూబండ్లకు యేర్పడిన జనసంఖ్యకు మించినజను బండ్లలో గూరుచుండుచున్నారనేది నిర్వివాదాంతమై యున్నది. కామక్ క్యారియర్స్-ఆట్ట పద్ధతుల ననుసరించి ఏర్పడిన సంఖ్యకంటె హెచ్చుసంఖ్యను బండ్లలో కూర్చుండబెట్టుటలయిన కంపెనీవారు జవాబుగా గ్లగురున్న జ్ఞానము వారినవుక్కుతు ఉన్నట్లు కనపడదు. అంతకుమించి నూర్చుండబెట్టగూడదని, ప్రజలకు ఇబ్బంది కలుగుచున్నదని యిహవిషయములో తగినశ్రద్ధ గహించదగియున్నదని, ఆయా ప్రదేశములయందలి మేజిస్ట్రేటు అధికారులుగవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులకున్నట్లునులేదు. గవర్నమెంటు ఉద్యోగస్థులు రెయిల్ బండివారు కావలసినవిధము తటస్థించినపుడు, వారికి డబ్బిల్ శకండుకానును. మొదలగునవి యేర్పడియుండునుగనుకవారికి ప్రజలయిబ్బందులు లేకయుండునట్లువు. పన్నుపట్టణమందు జట్కూబండివాడు నలుగురికింటి హెచ్చుసంఖ్యను బండిలో కూర్చుండబెట్టిన హామీనుకొట్టిలో నోటిటముపుకొనును. అట్టిఏర్పాటు నీరెయిల్ బండ్ల కక్కడ ప్రోమ

నో తెలియలేదు. ఇప్పటి దక్షిణ ఇండియా బల్ల స్థితి ఒక బండిలో నుంచి మరియొక బండిలోకి లంకావేసిన బజారువలె ఏర్పడియుండుటను బట్టి ఒకబండికి యేర్పడిన మాగ్గమున ప్రజలు బండిలో ప్రవేశించుటయును, ముందు పోయిన, స్థలములేక ఎక్కడివారు ఆక్కడనే మాగ్గములో కూర్చుండుటకు సముత్తము స్థలములేక నిలుచుకొని యుండుటయు తటస్థించుచున్నది. అట్లుగానలిచిన తక్కిన ప్యాసెంజరుకు ఇబ్బంది కలుగుట అటుండ, వీరు యిట్లు నిలుచుట ఎంతకాలమువరకో తెలియక రాత్రులవేళ పక్షాద్రమ వ్రాయ నలసికాదు. “శిలోను బోటు మెయిల్” అని, మధుర ఎక్స్ ప్రెస్సు అనే మొదలగు బండ్లు సరాసరిగా వెళ్లినవపుటవలన మాగ్గ తరబడి మయిల్లకు జనులు తీక్సెట్లు పుచ్చుకొనుట యేర్పడి వారికి కలుగు నిబ్బందియంతటివ్రాదు నశక్త్యము. ఇట్లుగా నిండియుండు బండ్లనుజూచియే రెయిల్వే కంపెనీ ఆకీసరుగాని యేమియు సంబంధము పుచ్చుకొనుట లేదు సరేకదా యింకను యీబండ్లలోనికి ఆయాప్రేషన్ మాస్టరు కూడను ప్యాసెంజర్ మొదలగు ఆలించక జనులను తోల్చుచును. ఎవరయినవారికొక మెదిరించిన హామీన్న పోలిను కక్టేట్లో సహాయమునకు దెచ్చుకుండును. వారెవరు న్యాయ్యముగాని హేతువులుగాని విశ్వసించుటలేదు. మరికొంత యుద్ధానికిన బండిలోని ప్యాసెంజరును బండిలో నుంచి నింపుబయ్యించుదురు. బండిలో ప్యాసెంజరు తాను నింపుబడిన బండిలోని తక్కినవలె మనుష్యులకు గురు ఇబ్బందిని జూచి వెనుకదీయును. ఇదిఅంతయును స్వాయభవమున వ్రాసినది. నేనుక, నాటులుంబుమువారును తంకావూరులో బోటుమెయిల్ ఆనబండి నెక్కితిమి. ఆగోజుబండ్లలో నెక్కిడను స్థలమువరకేలేదు. బండ్లలోని నీట్లన్నియు ఏర్పడిన మనుష్యుల సంఖ్యనుమించియున్నవి. అదినరకు ఆయింజనుకు తగిలించియున్న మరియొక బండియే కారణముననో అప్రేషన్లో నలిపి వేయబడిన. అందువలన ఆబండిలోని ప్యాసెంజర్లు కూడతక్కిన బండ్లలోగూరుచుండవలసిన వారయిరి. ఈకారణమున ఆగోజు మామవతిగలి బండ్లలో నడచిపోవుట కేర్పడిన స్థలము కూడ ప్యాసెంజర్లతోనిండిపోయెను. ఇందువలన కూర్చుండుటకుక్కడ స్థలములేక బండికి రెండువైపులందు మాగ్గములనట్టికొందరు నిలవబడిరి. మఱికొందరు ప్రక్కపలకలు ఆధారము చేసికొని కూర్చుండిరి. వీరినంతయు టిక్కెట్లతనిఖీనిమిత్తము వచ్చినకంటె ఆఫీసురు దూచి ప్యాసెంజర్ల యిబ్బంది కనిపెట్టికొని కనికరపునుటలను మాత్రము చెప్పివెళ్లిపోయెను. అటుమిత్తబండి చివరివరం ప్రేషన్ మాగ్గకు వచ్చుసరికి ఎవరో ఒకప్రాహ్లాదుడు లెక్కకు గుడ్డగాని శరీరమునకు చొక్కాయుగాని తోవాడు ఇద్దరు పట్టివారిని వారి లగ్గేకే సహా వెంటబెట్టుకొని బండ్లయొద్దకువచ్చి చూచుచు చివరకు వెళ్లిబలహీనుడగు నన్ను చూచి, నేనుకూర్చుండిన బండ్లలోనిదకు వచ్చి దాని నంటి కూర్చునియున్ననన్ను స్పృశింపమని చెప్పుచు లిలుపు లోపలికి త్రోసెను. స్పృశింపటకు స్థలము లేదనియు, నన్ను ఆంటి యింకను ప్యాసెంజరు

ద్రున్నారనియు, లెలుపుతీయ వీలు లేదని చెప్పిన కేవలము గడియను లోన పట్టుకొంటిని ఆయన చాచా తానతీయబోయిన లెలుపును తీయనియ్యవా అని నో పోలిను కక్టేట్లను కిలుచుకొనినచ్చెను. నదరు ఆయన ప్రేషన్ మాగ్గకు ఆయన కెదురు చెప్పు వీలు తెలుపుతే అవును నను. లోపలకు లెలుపు తెరిచిన సకాళములేదను చెప్పిననువినకుండా బలవంతముగా తెలుపును దానినంటియున్న నన్ను నెట్టి తాను వెంటబెట్టుకొని వచ్చిన కెట్టివారిని వారి లగ్గేకేని లోపల మూమిడు ప్రదేశవెట్టెను. తనను ఎదిరించినా నని నన్ను దింపుమని కక్టేట్లోలో ఏమెనొచెప్పి తిరుగా బండికిలుపు త్రోసెనుగాని యింతలోబండికిదిలి నడచిపోయెను. వచ్చిన వారికిని బోనికొక వీలులేక మమ్మును ఒక్కొని కూర్చుండిరి. అట్లుగా ప్రదేశవెట్టినవావరని ఒకెడముగా పట్ట వారితో మంచిమాటలాడి కనుగొగా ఆప్రేషన్ అసిస్టెంట్లు ప్రేషన్ మాగ్గకువచ్చి చెప్పి. పిమ్మట ఆప్రేట్లు వారివేరు అనుగగా అంతటిలో ప్రోమి, చెప్పాల మనిరి. బండిలో అవకాశ మేమాత్రమున్నను ప్రేషన్ మాగ్గకు ప్యాసెంజర్లకు స్థలము కల్పించవచ్చుగాని అప్పటికే బండికి మించిన విశేష సంఖ్య గల ప్యాసెంజర్లు ఉన్నప్పుడే అవకాశ ముండగలదో చగవరులే ప్రోమించగలరు. దీనిని కొంచెముగా ముదరనిచ్చి కొన్ని యిబ్బందులకు లోనయి అయినను అధికారుల నోటినులోకి తీసికుని రానాలోచించిలినిగాని నేనన్నచోట నిలుచుండియున్న ప్యాసెంజర్లు గాకు సహాయముగా నుండరాది. ఎవరికిని వారికిగల హక్కులు తెలిసియున్నట్లు కనుపడదు. అట్టిస్థితిలో గవర్నమెంటు ఆకీసనయినను ఎందుకు జోక్యము పుచ్చుకొనరో తెలియదు. ఆయాతరగతులలో అరేంజ్ మెంట్లు చేయుటకు కాలముచాలవని మిమచెప్పుదురు. అది సరికాదు. కంపెనీవారు తమబండ్లమీద పోవు జనసంఖ్య ఎదిరిచే తీసికొని ప్రతిప్రేషన్లోలో ఆయాబండ్లనుంచి దిగువారిని దింపి ఆబండ్లలో నెక్కిదగిన సంఖ్యవారిని నెక్కించుదు, సంఖ్య హెచ్చుఅయినప్పు డితరబండ్లనువేయించి అందరికిని సరిఅయిన స్థలములను ఏర్పాటుచేయుట విధిఅయ్యుండవలదు. జనసంఖ్య విశేషముగ వచ్చుచి, వెట్టప్రేషన్లుగా నుండును. వారిలో కంపెనీవారికి నిలువబండ్లనుమోవచ్చును. అచ్చట బండినిలువ కాలముకూడ విశేషముగనుండును. కనుక నులభ్యముగ క్రొత్త బండ్లను ఏర్పాటు చేయవచ్చును. పక్షులను ప్రజాసౌఖ్యమును గమనించ దలచిన కంపెనీవారికి ఏల వలనలేకుండును? ప్యాసెంజర్లు సంఖ్య హెచ్చు అయిన కొలదిని వారికి సాముజ్ఞాస్థి ఆగుచునేయుండును? దా!అందుకుగాను జాగ్రత్తపునెట్టవలసినచిచ్చి ఏలనెట్లుగాదు? ఇంతకు లాభమును సంపాదించు కంపెనీవారి యుక్తేతము లెటుండెను, దొరతనమువారు ప్రజాసౌఖ్యము కొరకు ఏర్పరచిన కానములను వారేల అయిలులో నెట్టరాదు? అట్లుగా అయిలులో నెట్టుటకు తగునేర్పాట్లు నేల చేయగాదు? తమ హక్కులను తాము తెలిసికొన జాలని ప్రజలను రక్షించువాధ్యత దొరతనమువారి దే అయియున్నది. అందుకు ప్రజలు దొరతనమువారి నే నూతురు. వైసజెప్పిన బండ్లలోని ప్యాసెంజర్ల కష్టాధనములు “స్లావ్ హోలు”ను బిచ్చి తేగలదని చెప్పిన విశేషాక్రీతాను ఒకరోజు అయినను ఒకగంట అయినను కంపెనీవారిని ఆనవలసినపని యుండదు కాని అనునము నిలు జుగురుపుడు చెప్పవలసిన దేమిటి? రాత్రిఅంతకు ప్యాసెంజర్ల కొందరు నిలుచుచు నే యుండవలసి వచ్చిన అంతకుంటే బడదగిన కట్ట మెడి? తక్కినసంగతులు ముందువాయిలను.

వృత్తాంతములు.

మాటూరుబండ్ల నుపయోగించువారి కన్యాయు రెండు విధములయిన చిత్తునిబంధములు లోగడ వెలువడిన పంజాబ్ నెట్టులో ప్రకటింపబడినవి.
బర్మాటసాలు వచ్చేవరకు కనినెట్టుకొనియుండిన కలకత్తామెయిలు ఆలస్యముగ చేరినందున బొంబయినుండి మెయిలు స్టేషను శనివారము నాలుగుగంట ఆలస్యము గడులు దొరకవి.
ఆగస్టు మొదటి తేదీనుండి మానసియలగు సర్ చంద్ర భట్టిగారు సాధా సంస్థానమునకు ముఖ్యమంత్రిగ నేర్పాటు చేయబడిరి. వీరికిజీతము నెలకు మూడు నేలు. తగువార కొలకత్తాలములోనే సాధా రాజుగారు ఇగ్గడుకు వెళ్లవచ్చును.
సాన్ ప్రాన్సిస్కుకోయందలి యుగంజెరు ఆక్రమమువారు (గురుముఖీలోను, మరేయితర భారతీయభావలో నయినను) ప్రకటించిన వైసికల తిరుగుబాటు యొక్క ప్రతిఘర్షి యని యామచ్చు “గాదర్-డి-గంట్” అను పత్రికను హిందూదేశమునకు నాటుమాగ్గమునగాని సముద్రము మీదగాని రాకుండ నిషేధింప బడినదని ఇండియా నెట్టులో తెలియచేయబడినది.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆంధ్రనామ సం॥ జ్యేష్ఠ బ ౧౪
సోమవారము.

చక్రవర్తి జన్మదినపు బిరుదులు.

దేవనాగరములు తీరినపిదప మానవుడనుభవించగోరుచు మానసిక తృప్తి మిక్కిలి యభివృద్ధిచంది యుత్తమసాత్వికదీనమున కాసించునాత్మలు లనానికి దప్పు తక్కిన సాధారణ మానవులందరకును నీమానసికతృప్తియె యాత్మతృప్తియై పరిణమించుచున్నదనుట సాహసముకాదు. ఈతృప్తి కెన్ని డెలా మార్గములుగలవు. అందుగొన్ని యుత్తమములు, గొన్ని మధ్యమములు, గొన్ని యధమములు కొందరు తాము చేయుకార్య మెట్టిదయినను అవియే యుత్తమమనెడలనుచు దాని వెలిబుచ్చుకొనుటకు సామాన్యముగా తమ్ముతాను మాగడికొనుచు తృప్తించుదురు. వీరినిగుఱించి వ్యాఖ్యానముకూరలేదు. కిడకటికెగకు - తేరినవారనిన బాలును. మఱికొందరు ఇతరులు తమకార్యములను తమకు ముఖ్యతీయగునట్లు ప్రశంసించినచున్నాగుచుదురు. వీరు మధ్యములు. ఇంకను కొందరు తామువడినపట్ల నరసి యితరులు తమ్మును కారించుచున్నారని తెలిసికొను మాత్రన సంతసించి సత్కార్యదృష్టియై యుండురు. లోపభూయిష్టమగు నిష్పటితేయందు వీరు నిజముగా చుక్కములు. ఈవిభాగమునుబట్టి మొదటి తెగ వారికి దప్పుతక్కిన రెండు తెగలవారికిని యితరుల యామోదము మార్చదాయకమనుట విశదమయినది. అందును నాయకులైన వారియధినందనము ధవిష్యత్కార్యవరంవరకు ఘరికొల్పు గలదనుట నిజము. కావున నిది సత్కార్యవరమై వివేచనాయుతమై యున్నయెడల సాంఘికజీవనమునకు మహాభారము. దీని వెరింగియే బహుకాలముగ నాయా సందర్భముల ననుసరించి న్యకలపై సంఘముతన యామోదచిహ్నముల గురించుచునచ్చుచున్నది. ఈసామాన్యకార్యమున నొకభాగముగ మనదేశమున ప్రవృత్తిగారి జన్మదినమున గతవత్సరమువరకును ప్రజాహితకార్యముల నెరవేర్చి పేరుగాంచిన వారికి తత్తదనుగుణ బిరుదములను గుట యాచారముయై వెగడియున్నది. ఉద్దేశితఫలమే సమకూరునట్లు కార్యముల సాధించుట మానవునకు నొసంగిన వరములలో నొకటిగాదు. కావున నొకొక్క విషయమున ఉద్దేశమునకును దదుద్భూత కార్య సరణిని నైషమ్యము కలుగునంత నైపరీత్యము గావనచ్చుట గలదు. దానిచే నష్టదప్పుడు సంస్కారవశ్యత కలుగుచుండును. ఇట్టి సంస్కారవశ్యతను బిరుదములనొసంగు పద్ధతీయైనను తప్పించుకొనజాలదు. కొంతకాలముగ ని పద్ధతి మారుపబడవలెనను నభిప్రాయ మీదేశమున ప్రబలుచు వచ్చుచున్నది. నేటిదినము ప్రచురింపబడిన బిరుదముల జాబితా యీ యభిప్రాయము నే బలపరుచుచున్నది. ఈదినము క్రీ. పంచమజాతి చక్రవర్తిగారి జన్మదినమగుటచే నిండియా దేశమంతయు సంతసమున కలకలలాడుచున్నది. బాలబాలికా బృందములు స్త్రీతపాసముల తమ కమర్సబీసు చిరుద్రిండుల నారగించి తమకు నియమింపబడు సాటల నాడి గంతులువైచి, తమ కీయబడు బహుభూసములగొని యానందించి పండువు నడుపుచున్నారు. సాధారణ ప్రజ యుత్సవములలో లీనమై, విలోకించి సార్వభౌమని శాంతిరాజ్యమును దలంపుకొని తమ

కు గల్గిన వేయిలాభముల కొండాడి ముదముద నున్నారు. ఇట్టి తరుణమున తాముపాటుపడిచేసినకష్టమును ఆలకించి తనివినంది ఆసంతోషమును వెలిబుచ్చు నుద్దేశముతో శ్రీజాతి చక్రవర్తిగారు తమ్మును సమ్మానింపగా తామును నందరతో నుత్సాహమున నుండనగు నని యనేకులు నాయకులు యెదురుచూచుచు ప్రకటితమైన బిరుదముల జాబితాను కిందినుండి పయవరకు జదివి తమకు గౌరవము కలిగినదాయని విమర్శించుచున్నారు. మహారాజధానిపేర్లు జాబితాలో నెచ్చటనో డాగిపోయినవి. ఉత్తమబిరుదము లీకర్తాయము మనరాజధానిలో నొక్కరైతేనేను అలవడలేదు. ఇక నాంధ్రులైన జాతమా వీరి పేరే కావనచ్చుట యరుదైనది. వెదుకగా వెదుకగా నైషపేర్లు మాత్రము దొరకినవి. అందు దివాన్ జమాదూరు బిరుదము నందినవారు పరాంకుశము నాయుడుగా రొకరు గలరు. వీరిపూడి నగరమున డెప్పుట్లో క మీష నరు పనిలో నున్నారు. వీరు బహుకాలముగా తమ శాఖలో పేరుగాంచి మిక్కిలి చిక్కులనేరములను కనిపెట్టినారు. తంజావూరు నగరుకేసులోను హంకాంగు పాండ్లనోటుల కేసులలోను మరి యితర కేసులలోను బహుసమర్థతతో పనిచేయుటగాక ఈ నగరమునకు వచ్చిన పిదప హార్బరులో జరుగుచుండిన చోరీనేరముల నాపి కీర్తిపడసియున్నారు. మాదిరెడ్డి పాపారావు నాయుడుగారు రాంబహదూరు బిరుదము నందినారు. వీరు పోలీసు డిప్టీ సూపరింటెంట్ గా నున్నారు. వీరు రైల్వేలదొంగలను పట్టుటలో ప్రవీణులని పేరందినారు. వీరువరును ప్రభుత్వమువారు ఫిర్యాదులుగ నడుపు రాజకీయసంబంధమగు కేసులలోను పనిచేయుచున్నారు. ఆ సందర్భమున వీరు ప్రభుత్వపు దేశక్షమమున ప్రతిభి కారుల యుత్తరువుల ననుసరించి పనిచేయుటచే వీరిపని పాక్షికమని చెప్పనగును. వీరికిగాక గుంటూరులో స్కూల్ ఇన్స్పెక్టర్ గాదుగా మండు మంతపూడి కామేశ్వరరావు గారికి రావుబహదూరు బిరుదమును రాజమహేంద్ర వరములో ఖాజాగారు గానుండు ఖాజా అహమ దుల్లాఖాన్ గారికి ఖాన్ సాహెబ్ బిరుదమును నెల్లూరులో అసిస్టంటు సర్జనుగానుండు తత్తవర్తి నారాయణస్వామి గారికి రావు సాహెబ్ బిరుదమును మైసూరుబడినవి. ఆంధ్రమండల బిరుదములను బట్టి యోచితిమా సర్కారుద్యోగస్థులే యెక్కువ పాత్రములుగ నెన్నుబడినట్లు తోచుచున్నది. జాబితాసంతయు పరిశీలించినను నీయభిప్రాయమే కలుగకమానదు. కష్టపడి పరిశ్రమచేయు వారికి బిరుదములిచ్చుట న్యాయమేకాని ఆదోళనా సమయముల బైకివచ్చి నట్టి యుద్యోగుల కెక్కువ ప్రాముఖ్యత నిచ్చుటయు ప్రజాహిత కార్యకరమైన యితరులను లక్ష్యము నడుంచక పోవుటయు సమంజసముకాదు. మద్రాసు రాజధానిలో నొక్కపేరంద రొప్పుకొన దగినది. పదలిపోయినదని యదాహరణార్థము మేము చూపగలము. స్వార్థత్వాగముమై మానవ హితార్థము యుద్ధరంగమునకు బోయి చికిత్సలొనర్చి తురుష్కు మేనియాపాలకుల యభివృద్ధిసములు గొనివచ్చిన అసిస్టంటు సర్జనుమహమ్మదు ఖుసేను బి.ఎం.బి.సి. ఎం గారిని ప్రభుత్వము వారు మరచుట యాశ్చర్యకరము. ఇట్టివింకను ననేక లోపములుండకున్న నీమద్రాసు రాజధానికింత చిన్నజాబితా యేర్పడదు. దీని కి ముఖ్యకారణము బిరుదముల సిఫార్సు చేయువారిలో నున్నది. అధికారులు ఆకార్యము తీరువనేర్పడి నంతకాలము తృప్తికరముగా పనిసాగదు. వారిచిత్త వృత్త్యవలంబకులే బిరుదాంకితులగుచుదురు. ఈ బిరుదములు సత్కార్య ప్రోత్సాహములు గాక వట్టి యలంకారములయి వాడు

చుండును. కావున ప్రభుత్వమువారు వైశంబన నీవిషయమును గమనించి మైనూరు నందువలె బ్రిటిషు రాష్ట్రమునను నచ్చుటచ్చుట బిరుదములకు జరులను సిఫార్సుచేయు సంఘము లేర్పఱచి సంస్కార మొనర్చి మేలొడగూర్తురని నమ్ముచున్నాము.

లోకమునకు గావలసిన యపకృష్ట వస్తువుల నుత్పత్తిచేయు స్వల్పసంఖ్యాక దేశములలో మనదేశము మిక్కిలి ముఖ్యమైనదగుటచే హైందవ వ్యవసాయాభివృద్ధి పక్షమున పాశ్చాత్య విశ్రులు పడు పట్టు బహుకాలముగ మాచదువరు లేకుండుదురు. మన ప్రభుత్వమువారు చేయుచుండు పరిశ్రమయు విస్తారమై అందును ప్రత్తిపంటయెడల చూపబడుచుండు నాదరణ మిక్కిలి యెక్కువ. మనదేశమున కెవ్వరు మేలుచేసినను ఎవ్వరినుండి యభివృద్ధి వచ్చినను కృతజ్ఞులమై. ప్రత్తిపంట మనదేశమున చక్కగా పెట్టుబడినయెడల కొలది కాలములోనే సంవత్సరమునకు కోటిబేళ్ల వఱకు నభివృద్ధి కాగలదట! కావున నింట ర్నేషనల్ ఫెడరేషను అనుపేరున బరగుపాశ్చాత్యజాతుల సంఘమువారు ప్రయోగములుచేతురట! దానికై మనపంజాబు ప్రభుత్వమువారు సంఘమునకు 7,500 ఎకరముల భూమిని ఇరువది సం॥ములకు కౌలునకు వ్రాసియిచ్చి యున్నారు. తొమ్మిదిలక్షల మూలధనముతో నాసంఘమువారి యాభివృద్ధిముక్తింద నొక కంపెనీ యేర్పడనున్నది. మన వ్యవసాయదారులకు నభివృద్ధి మార్గముల జూపుట దానికి మొదటి పని. వ్యాపారముగూడ నొకయుద్దేశ మే యనుట. ధనాస్యము గాదు. వచ్చులాభమే నూటికి పదింటికి పైబడనే సాయశాఖ పరముగ నుపయోగింపబడయవచ్చుట కొంత తృప్తికరము. ఈ క్షి - మనదేశమున విడివియగు వ్యాపార సౌకర్యము సంపాదించ సమకట్టరనియు తెలియుచుండ అయినను 20 సంవత్సరముల కాలంలో విదేశీ కంపెనీవారు ప్రారంభించినప్పుడు సమయ సందర్భము లెల్లు వచ్చునో చెప్పరాదు. కాలనితి మాత్రము మిక్కిలి యెక్కువగా నియ్యబడినదని మా యభిప్రాయము. ప్రభుత్వమువారును ప్రజలును నీ కంపెనీ విషయమున జాగరూకులై కనిపెట్టి యుండినయెడల మేలు కావచ్చుననియే చెప్పదగును.

కోపల్లి కృష్ణారావు పంతులుగారు రామేశ్వర యాత్ర పోవుచు సప్రత్ ఇండియా రైల్వేలో తాముపడిన కష్టములను గురించి వ్రాసిన వివరణము మరియొకచో ముద్రించితిమి. ఆవార్త చదువుచుండ గనే యెక్కివాకిని చిత్తసంక్షోభము కలుగకపోదు. కృష్ణారావు గారు వ్యవహార మెరిగిన వారగుట నోరువిడిచి విషయముల బయలుపఱచినారు. వీరు పడిన దురదస్థను బోలు దురదస్థ ననుభవించువారు. వేసవేలున్నారు. పిరందరకును ప్రభుత్వము వారే సంరక్షకులగుట కృష్ణారావుగారు సూచించిన విధమున సంస్కారముల గొని తెచ్చుట న్యాయమున కవసరము. సప్రత్ ఇండియా రైల్వే అధికారు లీవిషయమును గమనింతురని నమ్ముచున్నాము. ప్రభుత్వమువారిని నీవిషయమున ప్రబోధింపవలసిన యనసరమును ముఖ్యముగాగలదు. ఆనిపయు సత్వరముగ నడుపుదురుగాకయని ప్రజా నాయకుల హెచ్చరించుచున్నాము.

విదేశీయ తంత్రీ వార్తలు.

సంవత్సరాది విరుదులు.

ఎరల్ విరుదు.

లండను జూను 21—కిచనరు ప్రభువు.

ప్రభుపదవి.

సర్ హార్బర్ట్ కోబెన్ హార్డే, సర్ ఎడ్వారు విన్ సెంటు, మేజరు జనరలు బుర్రుల్ హాట్టె, సర్ లియోనార్డులయిల్.

ప్రెమీకాన్సిల్లరు.

లార్డు సెంటు డేవిస్ ఆస్ట్రేలియా ముఖ్యమంత్రి కుక్కగారు పార్లమెంటు సభ్యులు, టెన్నెంటు, ఇల్లిట్ గ్రీన్ ట్రెన్.

జే. సి. యస్. యం. యస్. జి.

న్యూజీలాండు గవర్నరు లివర్మూలు ప్రభువు, కెనడా ముఖ్యమంత్రి బోడ్వెన్, మాట్లాగవర్నరు. జెనరలు సర్ ఇస్టేరం డల్, దక్షిణఆస్ట్రేలియా గవర్నరు అడ్మిరల్ సర్. జే. బాథా కెట్ ట్రాకియోలా బ్రిటిషు రాయబారి, సర్ కానింగు హార్గ్రీసు.

జే. సి. యస్. యం. యస్. జి.

న్యూసాలోండు గవర్నరు స్మిత్తు, దక్షిణఆఫ్రికాభారతీయుల కష్టములను విచారించుటకు ఇండియా దొరతనము వారిచే దక్షిణఆఫ్రికాకు పంపబడిన సర్ జెంజిమేన్ రాబర్టుసన్ గారు, న్యూజీలాండు సేనలకు మేజరుజనరలుగనున్న గార్డెగారు క్రానువ్ జెంటు మెక్లెరు. క్రానువ్ జెంటుకు రైలువే సందర్భము లలో సలహాచెప్పు ఇంజనీరుగ కర్నలు ఇవిస్ గారు.

జే. సి. యస్. యం. యస్. జి.

సింహళమునకు కలీనియల్ సెక్రటరీయగు ప్రబ్బు గారు, చెంబ్రలో రాయబారిగనున్న ఫాక్సుగారు, ట్రాకియోలా బ్రిటిషు రాయబారి ఆఫీసులోనున్న హాబర్టుహంపు డెన్ గారు, హాబర్టులో కాన్సులుగనున్న సైగారు.

హెచ్. సి.

బ్రునీ సుల్తానుగారు.

జే. సి. జి.

పించుపుచ్చుకొన్న లెఫ్టనెంటు జనరలు డి. బ్రాత్ గారు, క్వెట్టలో సేనానిగయున్న సర్. యం. హెచ్. యస్, గ్రోవరుగారు.

జి. జి.

లెఫ్టనెంటు కలనల్, డిల్లియు. ఆర్. ఎడ్వర్డుగారు, జి. హెచ్. యూ. ప్రెస్ గారు, బ్రిటిషు జనరలు హెడ్వెనుగారు. కర్నల్. జి. పాలిస్ గారు, కర్నల్. ము. వాకరుగారు, కర్నలు మ్యానిఫోల్టగారు.

హెచ్. సి.

గారు, స్లాస్కోలో నావల యజమానియగు రు, రాబర్టు వివిసను, స్లాస్కోలో లార్డు ప్రోవోస్టుగ ప్రివెన్సుగారు, లండను మేయరుగనున్న సర్ బో. యుగారు, సర్ బీచాం, సర్ జాను, డెన్, సర్. ఆర్. హెచ్. హోబర్టు.

నైటు హుడ్డు.

బ్రిటిషు మ్యూజియమును పెంచుకట్టుటకు స్థాపనను తయారుచేసిన శిల్పియగు బర్ నెంటుగారు గ్రంథకర్తయగు జేమ్సు ఫ్రేజరుగారు, గాయకుడగు హెన్ ఛెల్ గారు, డాక్టరు హెరింగుహాము.

చరిత్రకారుడగు జానుసోఫు గారు, కర్నలు కింగుగారు, డాక్టరు విలియము మిల్లిగను, డాక్టరు సర్కారుగారు, ఇదివరకు జాంజిబారులా జడ్జిగనున్న లిండ్సెస్మిత్తు, లండనులో భూమి లోపల నడపు రైల్వేకు డైరెక్టరుగనున్న ప్రాన్సిగారు, డండిలో లార్డు ప్రోవోస్టుగనున్న ఆర్మ్స్ట్రాంగుగారు, పార్లమెంటు మెంబరు జేమ్సు డంకింగుగారు, ఇదివరకు పార్లమెంటు సభ్యుడుగనున్న బెథ్లోగారు, లండను పట్టణమునకు పరిపాలకు నున్న వెయింటరు, కర్నలు హార్లేగారు.

జి. సి. జి.

జనరలు సర్. ఆర్థరు సింగిల్సుగారు, అడ్మిరలు సర్. ఆర్. యఫ్. యస్. హెండరున్ గారు, సర్. యఫ్. ఆర్. విజ్ గేటుగారు, స్లాడుస్టు ప్రభువు.

జే. సి. జి.

సరు. జి. హోదరుసెన్ గారు, లెఫ్టనెంటు జెనరలు డెల్ ఫీల్డుగారు, కర్నలు డేవిడ్ హెండరుసెన్ గారు, కర్నలు వాక్ డోనట్ గారు, అడ్మిరలు హైల్ గారు, బెథ్లోగారు, బెట్టిగారు, వైర్సుగారు, సర్జను జనరలు మేగారు, సరుజాను మేకోసెల్ గారు, రెడ్ మెయిన్ గారు.

జి. సి. జి.

కర్నలుస్మిత్, కర్నలురోపరు, కర్నలుజార్డి, బ్రిటిషు యుద్ధ జెనరలు సి. జి. బింగుహాముగారు, కర్నలు డిగెజ్ గారు, కర్నలు స్కాటుకెర్ గారు, కర్నలు ఏ. జే. చాంపుయూను గారు, కర్నలు, యఫ్. జే. స్మిత్తుగారు, మేజరు డాట్. విలేగారు.

జే. జి.

ఎరల్ బీభాంపుగారు

జే. జి.

బేరన్ కినియార్డు, రియల్ అడ్మిరల్ జి. వైర్ గారు, కన్వెను డోమాసుగారు, కన్వెను డేయరుగారు.

జే. సి. జి.

మేజరు జనరలు రాన్

వి. యస్. జి.

ట్రంపుగారు.

జే. జి.

మదరాసు హైకోర్టు జడ్జి మిల్లరుగారు, బొంబాయి హైకోర్టు జడ్జి బేమలరుగారు, బొంబాయి పోర్టుట్రస్టు ఆఫీసరుగ యఫ్. యల్. ప్రోటెంటుగారు, కలకత్తా మెడికలు కాలేజి ఉపాధ్యాయుడగు, లెఫ్టనెంటు కర్నల్ రోగర్సుగారు, కిర్క్ కార్టీలో జనరల్, ఫ్యాక్టరీ యజమానియగు లార్ హోర్టుగారు నైటు హుడ్డు

దక్షిణాఫ్రికా సేవలందు తెల్లిన డాక్టరు మాసగు.

విద్యండు స్వరాజ్యము.

లండను జూను 20 — డెన్మార్కు సిల్లులో మాట్లాడుచు విద్యండు స్వరాజ్యపు సవరణ బిల్లునుగూర్చి లాయర్లుజార్డి గార్డిటు చెప్పినారు — సవరణబిల్లునల ఇంగ్లండులో రెండు జెనరలు ఎలెక్షనులు జరుగువరకు అల్ఫ్రెడులోని అన్ని కాంటీల వారు విద్యండు స్వరాజ్యముతో సంబంధము లేకుండ ఓటు నిచ్చుటకు వీలగును. కాబట్టి అల్ఫ్రెడువారు ఎవరి మీదకు తుపాకులు వేయవచ్చురలేదు. అల్ఫ్రెడువారు ఓటువేసే ప్రదేశమునకు పోయి తమ అభిప్రాయమును రికార్డు చేసిన చాలును.

ఒకపురుషుని గోల.

శ్రీలకు స్వాతంత్ర్యము కావలెనని వాదించు పురుషుని దొకడు సభలో గోలచేసినందున గుభవెలుపలికి నెట్టి ఒకనీటి గుంటలో పడవోసిరి.

సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసుగారు.

లండను 21— బోల్ టును వద్ద మాట్లాడుచు సర్ ఎడ్వర్డు కార్నసు గార్డిటు చెప్పిరి:— ఇదివరకు గవర్నరు మెంటు వారు చెప్పినట్లు ఆరు సంవత్సరముల వరకు విద్యండు స్వరాజ్యమును రెండవ విడిగానుండవలయును. ఆవరతులే సవరణ బిల్లులో నున్న పక్షమున, సవరణ బిల్లుతో అల్ఫ్రెడు క్లికేమియు సంబంధము లేదు.

శ్రీస్వాతంత్ర్య వాదినలు.

లండను జూను 19 — ప్రధానమంత్రి ఆస్మిత్తుగారు నేడు, లండను పట్టణమునందలి తూర్పుభాగమున నివసించుచున్న హాల్ శ్రీల ప్రతినిధులకు దర్శనమిచ్చినారు. ఈ శ్రీలు దుండగుములు చేయుట మానినవారైనందునను, వీరికి దుఃఖకరములగు కష్టవిఘ్నములు బున్నందునను, ఆస్మిత్తుగారు దర్శనమిచ్చుటకు సమ్మతించిరి.

స్వాతంత్ర్య మిచ్చుటకు వరతులు.

శ్రీలకు ఓట్లనిచ్చుస్వాతంత్ర్యము వచ్చుపక్షమున, పురుషులవలెనే వారుకూడ ఓట్లనియ్యవచ్చును. సంఘములుగా ఏర్పడి శ్రీలు చాల దుండగుపురుషులు చేయుచున్నారు. ఈ దుండగుముల నణచుట గవర్నరు మెంటువారి కర్తవ్యమైనను, వాక్ స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగించుట గవర్నరు మెంటు వారిమతియగుదు. అని ముఖ్యమంత్రిగారు తెలిపిచ్చినారు.

ఇంకొక ప్రేమనును తగులబెట్టుట.

లండను జూను 20— శ్రీస్వాతంత్ర్యవాదినలు రెక్సు హామన్ డ్వును ఒక ప్రేమనును తగులబెట్టినారు.

ఒకగనిలో షోరముగువివర్తు.

లండను జూను 20—విక్టోరియా—హిల్ క్రెస్టుగనిలో కలిగినంత విపత్తు కాదాలో నిదివర కన్నడును కలుగలేదు. నూటికిమైగా శవములు వెలికియబడినవి. అసలు విపత్తు 1200 అడుగులలోతున కలిగినది. గనినూపరిం డెంటు క్వింగ్ గారు కూడ చనిపోయిరి.

బ్యాంకుల సమ్మేళనము.

లండను జూను 20—లండను సిటీ, అండు మిడ్ ల్యాండుబ్యాంకును, మెట్రోపాలిటన్ బ్యాంకుతో కలిపినారు. ఈ రెండుబ్యాంకులలో ఇప్పటికి మొత్తము 106000000 పౌనలు డిపాజిటు ధనముకలదు.

పైలు నదిలో పడుట.

లండను జూను 20 — కార్ డ్రిడ్గర్డు ఎక్స్ ప్రెసు పైలు యొక్క కొన్ని వెల్లు నదిలో పడినవని యిదివరకు తెలుపబడినది.

కెనామా ప్రదర్శనము.

లండను జూను 20 — కెనామా ప్రదర్శనమునకు సంబంధించిన అధికారులు ప్రదర్శనీయములగు వస్తువులను సంపాదించుటకు వారి ఏజెంటును లండను బంపుచున్నారు.

ఆసుపత్రి నావ బద్ధపట్టుట.

లండను జూను 20—ఆసుపత్రికి సంబంధించిన ఒక నావ హాల్ దీవివద్ద నొడ్డువట్టినదని యిదివరకే తెలుపబడినది.

టర్కీ—గ్రీసు.

లండను జూను 20 — కాన్ స్టాంటిన్లో టర్కీ పార్లమెంటు మెంటువారు, చాథలకు ఓర్వలేక పారిపోయిన గ్రీకుదేశీయులను తిరిగి దేశములోనికి రానిచ్చెదననియు, చాథించి ఇబ్బంది పెట్టినందున వారికికలిగిన కష్టమును కట్టియిత్తుననియు తెలియుచున్నది. ఈమాటవిజయకు పక్షమున టర్కీ గ్రీసుల తగాదా పరిష్కార మైన దయకొనవచ్చును.

బడినది. ఈసందర్భమున నదిలో పడిపోయినవారి శవములు ఇదివరకు నాలుగు దొరకినవి. ఇవిగాక, నే డింకొకశవము దొరకినది.

కెనామా ప్రదర్శనము.

లండను జూను 20 — కెనామా ప్రదర్శనమునకు సంబంధించిన అధికారులు ప్రదర్శనీయములగు వస్తువులను సంపాదించుటకు వారి ఏజెంటును లండను బంపుచున్నారు.

ఆసుపత్రి నావ బద్ధపట్టుట.

లండను జూను 20—ఆసుపత్రికి సంబంధించిన ఒక నావ హాల్ దీవివద్ద నొడ్డువట్టినదని యిదివరకే తెలుపబడినది. దీనిని తేల్చుప్రయత్నములు మాని వెళ్లి పోయి నారని నేడు తెలియ వచ్చినది.

టర్కీ—గ్రీసు.

లండను జూను 20 — కాన్ స్టాంటిన్లో టర్కీ పార్లమెంటువారు, చాథలకు ఓర్వలేక పారిపోయిన గ్రీకుదేశీయులను తిరిగి దేశములోనికి రానిచ్చెదననియు, చాథించి ఇబ్బంది పెట్టినందున వారికికలిగిన కష్టమును కట్టియిత్తుననియు తెలియుచున్నది. ఈమాటవిజయకు పక్షమున టర్కీ గ్రీసుల తగాదా పరిష్కార మైన దయకొనవచ్చును.

గ్రీకు అధికారుల అభిప్రాయము.

ఏథెన్సు—టర్కీ పార్లమెంటు జవాబును బట్టిమాడగా సఖ్యతగా వ్యవహారమున పరిష్కరించునట్లు తోచుచున్నదని ఏథెన్సు పట్టణములోని అధికారు లయకొనుచున్నారు.

అల్బేనియా యుద్ధము.

లండను జూను 20 —దురాజు—తిరుగబాటువారు, అల్బేనియా రాజునుగాని, విదేశీ రాయబారులను గాని చాథించు పక్షమున వారిపై ఫిరంగులను కాల్చవలసిన దని ఆస్ట్రీయా, ఇటలీ ప్రభుత్వములవారు, వారి యుద్ధనావల నాయకులకు తెలిపినారు.

తిరుగబాటువారు త్రోవకు వచ్చుచున్నారు.

రాజుగానిని తమ ప్రభువుగా నంగీకరించుటకు సిద్ధముగా నున్నామనియు రెండురోజులు యుద్ధము నావలసినదనియు, తిరుగబాటు వారు కోరినందున యుద్ధము, ఆపివేయబడినది.

జపాను యుద్ధనావ

లండను జూను 20 — అసామా, అజామా, అను జపాను యుద్ధనావలు రెండు బ్రిటిషు కొలంబియా వెళ్లినవి బ్రిటిషు కొలంబియా వర్షు మెంటువారు, ఈ నావలలో నున్న నావికాధికారులను గౌరవించినారు. రిమరు అడ్మిరలు వర్యోయిగారు కొలంబియా లెఫ్టనెంటు గవర్నరుని దర్శించిరి. గవర్నరుగారు అడ్మిరలుగారికి స్వాగత మొసగి ఎంతో గౌరవించిరి. యుద్ధ నావలలోని ఇతర యంత్రులకు లకు విం దొంగబడినది.

ఎంప్రెస్ ఆఫ్ ఇస్టాండుల్లీమరు.

లండను జూను 20 —క్వీ బెక్—ఎంప్రెస్ ఆఫ్ ఇస్టాండుల్లీమరు వెనుకమాటు సెంటులారెన్నుకర్త వంకర టింకరగా నడచిన దనియు, ఆనడక చాల అసాయకరముగ కనబడినదనియు, ఇంకొక స్త్రీమరులోని వారు సాక్ష్య మిచ్చినారు.

ప్రాయమానుస్త్రిమరు.

క్వీ బెక్ 21 —క్రాసుపక్షలో స్త్రాయ—దు స్త్రీమరులోని మూడవ ఉద్యోగి యిట్లు చెప్పినాడు — రెండుస్త్రీమరులు కొంచెము నేపటికి కొట్టుకొను నవగా, కన్వెను ఉత్తరువు లేనిచే నేను చుక్కాని త్రిప్పినాను. దీని కలన రెండు స్త్రీమరులు కొట్టుకొనినవని నేను నమ్మును నీతే చుక్కాని వెంటనే తిరుగలేదు.

కమాన్ లూమారుస్త్రిమరు.

లండను జూను 20 — విక్టోరియా—కమాన్ లూమారుస్త్రిమరు క్విస్టోలో ఇట్లు చెప్పెను:—దు స్త్రీమరు భారతీయ స్త్రీమరులలో చిక్కినది. స్త్రీమరును స్వదేశమునకు పారియ్యాల చేయవచ్చును. ఆనియా ఖండవారులను కెనడాలోనివి నీచెప్పెదరో? పారియ్యరో? కోర్టువారు వెంటనేచేయవచ్చునని పారాడవలయునని క్విస్టీయులు పట్టుపట్టినారు.

కొమగా—స్త్రీమరు.

విక్టోరియా జూను 21—ఈస్త్రీమరుయొక్క సరిహద్దు అసామా యుద్ధనావయొక్క అధికారియగు రోగ్ మెయిను ఆరు సిత్తగులు లన్నియు తెలియజేశను.

విమానముల పంపిణీలు.

లండను జూను 20:—లండను పట్టణమునుండి ప్రభుత్వ బయోమెట్రీ, అన్నిటనుండి లండనుకును ఏ విమానము ముందు పరుగెత్తునోయని నేడు పంపిణీ వేసినారు. ఏడువిమానములు మ్యాంఛెస్టరుకు పరుగెత్తినవి. ఇందు బ్రోకు అనునది 4 గంటల 42 నిమిషముల 26 సెకనులలో లండనునుండి, మాన్ చెస్టరుకు వెళ్లి, తిరిగి లండను చేరినందున ఇది పంపిణీ చేయబడినది.

మహారాజా కాలనీలు.

హ్యూస్ జూను 21:—మహారాజా కాలనీలను జేరను హెన్రీ రామచంద్రగారు నాటకశాలనుండి వెలుపటికి రాగా నే ఎవరో ఏదై మహారాజును కదలినారు. కాలికి దెబ్బ తగిలినది. మహారాజు కాలనీలను 60 సంవత్సరముల మునుపటి వాడు. పాలు, కన్ను, అమ్మకొని జీవించుచుండెను. రామచంద్రగారు వీడలకు పాలు. వెన్న ఉచితముగా పంచి నెట్టుటకు కొన్ని కుక్కలను పంపించిరి. అందువలన మునుపటి వారి వ్యాధియు, నేలపాలైనది. రామచంద్రగారి వలన నా వ్యాధియు క్షయమైనదను కోర్కను మునుపటి వెన్నకొని కట్టినది, అది ఈ కుక్కలకు కప్పినాడు. దెబ్బతగిలినను రామచంద్రగారు ఇంటికి నడిచి వెళ్లగడగినారు.

విమానములు కొట్టకొనుట.

లండను జూను 20:—విమానము—ఆస్ట్రీయా దేశపు వైనికాథియారులు, కెన్రెక్, ఇంజనీయులు, వియగురు ఉద్యోగులు, ఇద్దరు సోల్దరులు, కొన్ని పటములను తయారుచేయు వలయును అభిప్రాయముతో విమానమెక్కి 800 అడుగుల ఎత్తుకకు వెళ్లిరి. తరువాత ఒక అడుగులకు ఇద్దరు వైనికాథియారులు, ఇంజనీయరును వెళ్లి వెళ్లెళ్లిరి. మొదటి విమానమును, తప్పించు కొని వెళ్లగడగెయినది, రెండవవిమానము ప్రయత్నించెను. ఈ ప్రయత్నములో మొదటిదానికి కొట్టుకొనెను. వెంటనే మొదటి విమానము క్షయమై ప్రయాణికులు కాలిపోయినారు. రెండవదానిలో మున్నవారు కూడ చనిపోయినారు.

తరువాత తెలిసినవిషయములు.

విమానము 21:—రెండవవిమానములోనున్న ఒక ఉద్యోగికి కొన్నిగంటల క్రిందనే విమానమైనది. ఇతనివిమానము నేల పడినప్పుడు ఇతనిభార్య మోటారుబండిమీద కూర్చుని విమానముపడి ప్రదేశములోనే యుండెను. రెండవ విమానము దొంగిలించుచున్నదిగా పరిచేయి, విమానమును గిరిగెత్తించుచున్నదిగా మొదటి విమానమునకు కొట్టుకొనిన దని కనలూరుచుచున్నదిగా చెప్పినారు.

రామచంద్రగారు.

కొత్తకొలిలో ముగ్గురు మహారాజులను వైద్యులు తీసివేసిరి. కొత్తకొలికి తీసుకెళ్లముగ నే యున్నది.

దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులు.

లండను జూను 22:—కేప్ టౌను—దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయుల కష్టములను తీర్చుటకు నేటిదిన విజ్ఞుల రెండవ మాటు నేనేం లో చదివి చర్చించుచున్నారు.

ఆంగ్లేయుల పార్టీకుల చమురు కంట్టె.

లండను జూను 21:—ఆంగ్లేయులను పార్టీకులను చమురు విషయమై చేసికొనిన యేర్పాటు 1907 సంవత్సరమున జరిగిన ఒకసారికి కు విరుద్ధముగ నున్నది నోవావర్మియాయును, ఇంక నితరప్రతికలును ప్రాయమున్నవి. ఇది రుష్యా వాసిగ్యమునకు చాల అపాయకరమనియు, వారి యధికార స్థలముగూడ నాక్రమించుచున్నదనియు, నై ఒకంకిక కేంద్రకాగితముగ నాదరింపబడినదనియు, నోవావర్మియా చుట్టుముడి.

ఆంగ్లేయుల నావలు.

లో జూను 21:—రుష్యాదేశమునందలి యానముద్రకు ఆంగ్లేయు యుద్ధనావల పోయినవి. వీనిని లు గుంపులు గుంపులుగ జేరిం. ప్రతినిధి డను, ఆనగయెక్కు నైసిడెంటు లోడను టు గారును రీయర్ అడ్మిరల్ బెట్టిగారును నందించుచు మహర్షినించిరి. ఆంగ్లే ప్రభుత్వము గొల్గొన్నట్లు ప్రాసన్న పీటర్స్ బర్గ్ పట్టణపు నున్నది.

దేశీయ తంత్రీవారలు.

సంవత్సరాది విరుదులు.

మహారాజా బహద్దరు
బాబుకేశవ ప్రసాదశింగు, దుమరాజ్ జమిందారు, విహారు, బరిస్సా రాష్ట్రము.
మహారాజా కుమార్.
మహాదేవారామ్ ప్రసాద్ సాహెబ్, హల్బూజియందారు, విహారు, బరిస్సా రాష్ట్రము.
రాజా బహద్దరు.
రాజా శేక్ మంగలశింగు, (మొయిక్తురి) సంయుక్త రాష్ట్రము.
రాజా.
ఆనగవిలు వాబు కీర్తానందశింగు, బనాలి, గాణి.
ముసుమత్ గాజ్ దేవ్ బీర్, జూక్పురము, సంయుక్త రాష్ట్రము.
మహా మహాపాధ్యాయ.
బ్రహ్మశ్రీ హరిహరశాస్త్రి, చిదంబరము సంస్కృత పాఠశాల, పండిత లక్ష్మణశాస్త్రి, కలకత్తా సంస్కృతపాఠశాల.
సామన్-ఉల్-ఉలహ.
హాల్వీ అబ్దుల్ ఖేరు, అబ్దుల్ హసాబు, బెంగాలు, హాల్వీ సయ్యదు అబ్దుల్ హసాన్ శేక్. సంయుక్త రాష్ట్రము.
దివాజ్ బహద్దరు.
పసుపులేటి పరమేశ్వరనాయుడు, డిప్యూటీ కమిషనరు, చెన్నపురి; కాశీనాథ్ రామచంద్రగౌడ్ బోల్, బొంబాయి కానసనగ; నేట్ రామ్ గోపాల్, సికిందరాబాద్.
సి. ఎస్. అయ్యర్, ఇక్ సెక్టరు జనరల్ ఆఫ్ పోలీసు, మైసూరు; సి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, రిటయర్డ్ కమిషనరు, మైసూరు.
సర్దారు బహద్దరు
బెల్లంగురామ్ పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు, బాల్సగిరి. సర్దారు నాగయణశింగు, బెంపిమేజన్టీలు, గుజరాత్ వాల సర్దారు బొవహుశింగు, బెంపిమేజన్టీలు, ముస్తాఫాబాద్ యుటాన్.
భాజ్ బహద్దరు.
ఓ. కె. ఆంకి నేరియా, అసిస్టెంటు సర్జను, బొంబాయి, హాల్వీయహుద్దు ఇస్మీల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు, బైసుచైరుమన్, మైసూరు; మహమ్మదు అలీఖాన్ ఆనగరీమేజన్టీలు కాక్ పురము, ముకేష్ అబ్దుల్ గనీ కుక్కజమిందారు: హన్మత్ అలీఖాన్ జెయిలు డైరెక్టరు, సంయుక్త రాష్ట్రములు; మహమ్మదు మేటిక్-ఉల్-జమాన్, డిప్యూటీ కలెక్టరు, సంయుక్త రాష్ట్రములు; మే. ఫజల్. కరీమ్ ఎన్ ట్రా అసిస్టెంటు కమిషనరు, పంజాబు; మహాదేవ్ మోహన్ ప్రాధాన్, వెల్లూరీ కాలేజిలో మహారాజు; హాల్వీకాదేవ్ మహమ్మదునగర్, నీడరుగయ, కానసనగపుర, బీహారు; హాల్వీయహి ఉద్దీక్. అహమ్మదు. డిప్యూటీ మేజన్టీలు బీహారు; అలీ అహమ్మదు అడ్మినిస్ట్రేటివ్ జిల్లా జడ్జి మహబూబ్, అబ్దుల్ హసాన్ నైన్ కలెక్టర్ జిల్లా; హాల్వీ సయ్యదు మహమ్మదు అఫ్ జల్ అసిస్టెంటు సర్జను బంకీపురము; మహమ్మదు అఫ్ జల్ ఖాన్, బర్రా మిలటరీ పోలీసు, మిర్ మియాఖాన్ కర్నూల్ సెంట్రల్ నాథి పని మిర్ మియాఖాన్ కర్నూల్ బెలుచిస్, సాల్వాఖాన్ సుబ్దారుమేజరు, పబ్లిక్ ప్రాసెక్యూటరు; గులామ్ ముర్తజాఖాన్: నానాభాయి మహర్షి మోడి, అసిస్టెంటు సర్జను బొంబాయి బరోధారులు.
రాయిబహద్దరు.
మాదిరెడ్డి పాపాగారు నాయుడు, పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటు, జి. ఎస్. భూయార్ నాడక్ సబ్ డివిజన్, బాబుకేశవ ప్రసాద్, డిప్యూటీ మేజన్టీలు, బెంగాలు; బాబు తారకచంద్రదాస్ జడ్జి, సాల్వాఖాన్, ముకేష్ శింగు; బాబు మహామోహన్ చక్రవర్తి, డిప్యూటీ మేజన్టీలు, బెంగాలు; బాబు నగేంద్రనాథభర్త. సబ్ డివిజన్ డియూ, బాబు దీననాథ్ నగేయారు సివిల్ సర్జన్ పాల్నా; రాయిసాహెబు డాక్టరు పూర్ణానందచక్రవర్తి, విద్యాశాఖ, బెంగాలు; బాబు నిమాయచంద్ర దత్త దార్, చిట్టకాం; భూపతి నాథదాస్ బెంగాల్ విద్యాశాఖ; బాబు నాగేంద్రనాథ్ గోసాల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు అనూధ్య: పండిత దుర్గాదత్ బోషి జిల్లా జడ్జి అజమీరు; ముషీఫర్ ప్రసాద్, మునిసిపల్ కమిషనరు, గోరక్ పురము; పండిత్ వేమధన్ దుబేయ్యాన్ మునిసిపల్ చైరుమన్; రాయి సాహెబ్ సాహెబ్ టాక్ నై సుచైరుమన్ ఇటాఖా మునిసిపాలిటీ; పండిత గోరల్ దాస్, అడవుల డిప్యూటీ కలెక్టరు, పంజాబు; రాయిసాహెబ్ గాగారామ్, పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటు పంజాబు; బాబు సురేంద్రనాథ్ ముజుమ్దారు, డిప్యూటీ మేజన్టీలు, భాగల్ పూర్; బాబు సర్వవత్తి కాంత నాగ్, రేటు సబ్ జడ్జి పాల్నా; బాబు ప్రదీప్ నతనారాయణ శింగు, పబ్ గావియా జమిందారు; బాబు విశ్వ నాథశింగు; మధ్యరాష్ట్రములు; బాబు అభయశంకర్ గుహా అసిస్టెంటు కమిషనరు, అసామము; కాలెమల్ వాహ్మి.

హోల్కార్ మహారాజుగారి ప్రయత్నము నైట్, రాయి సాహెబు పండిత శివదత్త, సబ్ అసిస్టెంటు సర్జను, కోల్హా సంసానము; రాయిసాహెబు మల్లిక్ త్తరామ్, ఎన్ ట్రా అసిస్టెంటు కమిషనరు, పబ్లిక్ ప్రాసెక్యూటరు; రాయి సాహెబ్ అనివామ్ చంద్రకోనార్, ఇండియాగవర్న మెంటు.
రావుబహద్దరు.
తిరపత్తురు నరసింహారావు, జెయిలుదర్శకుడు, నేలమ్; ఎమ్. కామేశ్వరరావు, పాఠశాల ఇన్ స్పెక్టరు, గుంటూరు; ఆర్. కృష్ణస్వామిరావు, అకపురంబెంటు, జనరల్ ఆఫీసు చెన్నపురి; ఎమ్. భాగవంతులు ఆంగ్లస్వామిశిల్ప, కోయంబుత్తురు మునిసిపల్ చైర్మన్; ముప్పరాయరెడ్డి కుమార స్వామి రెడ్డి, పాలమ్ కోటమునీసిపల్ చైరుమన్; తిరువార్త యంగడి విజయరావువారూరి, చెన్నపురి కార్పొరేషన్; ఏ. దొరస్వామి అయ్యరు, డిప్యూటీ కలెక్టరు, చెన్నపట్టణము; కేశవలాల్ గిరిధరలాల్ (లిలేది, రివెన్యూ ఆఫీసరు, జూనాగడ్ సంసానము; కృష్ణనాథన్ నిక్కాభాయి తాత్యా, రేటు గవర్న మెంటు స్టేషను మారత్; శ్రీపత్ విష్ణు మొఖానకరు సబ్ ఇంజనీరు బొంబాయి; భాగ్యుల్ యశ్వంత బాత్, హైదరాబాద్ గవర్న మెంటు ఉన్నత పాఠశాల ధార్వారు; కేశవ, గోవింద దామో ఆకోలా; కె. శ్రీనివాస రంగాచార్యులు, పోస్టు మేస్తరు, బెంగళూరు.
భాజ్ సాహెబు.
మహమ్మదు బజుల్లా సాహెబ్ నైసిడెన్స్ మేజన్టీలు చెన్నపురి; హాజ్ అబ్దుల్ ఖాదర్ మరకయారు కర్నూలు పోస్టోనోవో; భాజా అహమ్మదుల్లాఖాన్, కాశీ రాజ మండ్రీ; గులామ్ నూర్ ఖాన్ ఘాస్ ఖాన్, ఇంసెరియల్ సర్వీసులాన్ సర్జు జూనాగడ్; బజ్జోత్ మామోజ్, పటేలు ధార్వారు; డేవిడ్ ఏర్క, సబ్ అసిస్టెంటు సర్జను బొంబాయి; బెజ్ జియిక్ షేక్ అమీగాలి ఇన్ స్పెక్టరు బొంబాయి జిల్లా పోలీసు; హామ్ బెజ్ జమిన్ హైదరాబాద్ పోలీసు పాలకపూరు ఏజెన్స్; హాల్వీ అబ్దుల్ హసాన్ పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు కలకత్తా; ఖాదమ్ దుసేక్ ఖాంకుర్ ఫరీద్ నుము; ముకేష్ మహమ్మదు అలమగిర్ ఖాన్ రిటయర్డ్ తహసీలుదారు మరేదాస్; హాల్వీ ఖాల్దీ-ఉల్-గహూస్. నేలపనివాడు కార్ సయ్యదు ఇనాయత్ హుస్సేన్ తహసీలుదారు కాక్ పుర హాల్వీగులామ్ ఖాదర్ డివీషన్ సబ్ ఇంజనీరు ముకేష్ మహాపాలిక్ తహసీలుదారు పంజాబు; గులామ్ హుసేన్ సర్ గోదా సంగాయి; మిర్జాఫర్ అలీ బడిమల్ అ కమిషనరు పంజాబు; ముకేష్ డెయిమ్ ఖాన్ పోలీసు డి. టీ నూపరింటెండెంటు పంజాబు; మియాజ్. అబ్దుల్ హమీద్ కవల్లా సంసానము; షేర్ నిజామ్ డి. కలెక్టరు సర్వీసు పంజాబు; హాల్వీయహుదు సాంసుల్ దొహ డిప్యూటీ మేజన్టీలు భాగల్ పూరు; హాల్వీ-బోహూర్ రహమాజ్ డిప్యూటీ మేజన్టీలు గయాల హాల్వీ సయ్యదు నరత్ హసన్ రిజన్టీవల్ ఇన్ స్పెక్టరు; అగాత్యూరు కర్నూలు రంగూను; హాల్వీ అబ్దుల్ ఖాదర్ స్టేషను అమరావతి; ముకేష్ మహమ్మదు అబ్దుల్ హాక్ ఎన్ ట్రా అసిస్టెంటు కమిషనరు. సుధర్ రాష్ట్రములు; కర్నూలు హసాన్ అలీ నరత్ క్వెటా; నదేహ బాజ్ మహమ్మదు బోహా నసీగాబాద్; సర్దార్ భోస్ దోద్ ఖాజ్ పబ్లిక్ ప్రాసెక్యూటరు; భాజ్ ఫకీర్ మహమ్మదు ఖాజ్ సుబ్దార్ బెంపానీ ఇంజనీరు; మహమ్మదు ఖాజ్ సుబ్దారు మేజరు పబ్లిక్ ప్రాసెక్యూటరు; అనగ్ ఖాజ్ సుబ్దార్ సరిహద్దు ప్రాంతముల పోలీసు; హాల్వీ సయ్యదు అహమ్మదు డెర్వి, ఢిల్లీ;
భాజ్ బహద్దరు.
హజర్త్ సా పోలీసు డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు ముస్సూలు, షేర్ మమ్ను. ఉద్. సిక్. సబ్ అసిస్టెంటు సర్జనుల పలాన్ డి రిడినా రయిల్వేలో ఇన్ స్పెక్టరు, మానల్ జి బజ్జోత్ అసిస్టెంటు ప్రాశిక్కు నూపరింటెండెంటు పబ్లిక్ ప్రాసెక్యూటరు రయిల్వే.
సర్దారు సాహెబు.
భాయి గండాశింగు జెయిలు కలెక్టరు; భాయి భిషక్ శింగు, హైదరాబాద్ కలెక్టరు; భాయి చరణ శింగు, సబ్ ఇంజనీరు పంజాబు.
రాయిసాహెబ్.
ఎమ్. మధుర నాయగంజిల్, అడవుల డిప్యూటీ కలెక్టరు పేటరు చెన్నరాజధాని; జి. గామాగారు. అసిస్టెంటు ప్రాసెక్యూటరు చెన్నపురి మెడికల్ కాలేజీ; బాబు విషివమోహన్ నేమా నాబిన్ బాయింటు సబ్ రిజన్టారు కలకత్తా; బాబు తారక చంద్రదత్ బెంగాల్ పోలీసు ఆఫీసు, మారకచంద్ర గంగోలి కలకత్తా కష్టమునావును గుమాస్తా; సత్యేంద్ర ప్రసాద్ సక్తయాల, జిల్లా జడ్జి కోర్టు, మారక్ పురము; బాబు మదక్ లాబు బుదామ్ బ్యాంకు డైరెక్టరు, బాబు మనిమోహర్ బాబు బలరామ్ పురా;

సిద్ధా జూరు 20:—పాపపుణ్యము నమోనము, కైలు
పర్వాలనుండి తొలగినదనన కలకత్తా మెయ్యు జరు ఏట
లాలస్వరూపినిది.

TELEGRAMS.

REUTER'S TELEGRAMS.

The Irish Home Rule.

The Amending Bill.

Mr. Lloyd George on Ulster.

LONDON, June 20.—Mr. Lloyd George, speaking at Denmark Hill, said the Amending Bill would give every county in Ulster the option of voting itself out of Home Rule until two general elections had occurred in England. The Ulsterites had no need to shoot anybody. All they had to do was to go to the polling booth and record their opinion.

Sir E. Carson on Amending Bill.

LONDON, June 21.—Speaking at Bolton, Sir Edward Carson declared that if the Home Rule Amending Bill simply repeated the Government's offer of optional exclusion for six years, Ulster would have nothing to do with it.

Suffragettes in England.

Premier's Welcome to Women.

LONDON, June 19.—Mr. Asquith to-day welcomed the deputation of East End workwomen because they had dissociated themselves from militancy, and also because East End women had a special case owing to the deplorable conditions under which they laboured.

Terms of Enfranchisement.

He agreed that if women were enfranchised they should receive the vote on the same terms as men. Although it was necessary to suppress organized violence, the Government did not desire to interfere with free speech.

Another Station Burned.

LONDON, June 20.—The Suffragettes have burned a small station near Wrexham.

A Male Suffragist Ducked.

A male suffragist interrupter was ejected during the meeting and thrown into a pond.

The Anglo-Persian Oil Contract.

Russian Press Comments.

LONDON, June 21.—PETERSBURG.—"Nouoe Vremya" and other conservative papers describe the Anglo-Persian Oil Contract as breach of the letter and spirit of the Convention of 1907 and as serious danger for Russia, alleging that its scope extends far into the Russian sphere of influence. "Nouoe Vremya" says that the Convention has been transformed into wastepaper.

British Banks Amalgamation.

Huge Total Deposits.

LONDON, June 22.—The London City and Midland Bank has amalgamated with the Metropolitan Bank. The total deposits amount to £ 106,000,000.

Air Race in England.

From London to Manchester.

LONDON, June 20.—An air race from London to Manchester and back started to-day in fine and calm weather.

Seven Competitors Reach Manchester.

Seven competitors in the London to Manchester and back air race reached Manchester.

The Winner.

Brack on a monoplane won, his actual flying time being 4 hours 42 minutes 26 seconds.

British Squadron at Reval.

Crowds Visit

REVAL.—Enormous crowds headed by members of Duma and President of the Duma visited the British warships to-day. The President and Rear Admiral Beatty toasted each other in the most cordial terms. H. M. Cruisers "Boadicea" and "Lowestoft" are proceeding to Petersburg.

Scottish Express Disaster.

Another Body Found.

LONDON, June 20.—A fifth body has been found at Carradale, the scene of the Inverness Express disaster.

TELEGRAMS.

Naval Hospital Ship Ashore.

Vessel Abandoned.

LONDON, June 20.—The naval hospital ship "Maine", which went ashore on the Isle of Hull about the 18th instant has been abandoned.

Graeco-Turkish Tension.

A Probable Settlement.

LONDON, June 20.—CONSTANTINOPLE.—It is understood that the Porte may permit the return of Greek emigrants and pay an indemnity. This would mean a settlement of the difficulty with Greece.

Opinion in Athens.

ATHENS.—The Porte's reply is regarded in official circles as showing a desire for a friendly settlement.

Albanian Insurrection.

Warships to Protect Prince.

LONDON, June 20.—DURAZZO.—Austrian and Italian warships have been instructed to fire if the Prince or the Legations are endangered by a sudden insurgent attack.

Insurgents Giving Way.

DURAZZO.—The insurgents declare that they are ready to recognize the Prince and ask for a two days' armistice, which has been granted.

Japanese Cruisers.

British Columbia's Warm Welcome.

LONDON, June 20.—The Government of British Columbia is entertaining the Japanese Cruisers, Asama and Azuma. Rear Admiral Kuroi paid a visit to the Lieutenant-Governor and was given a public welcome with a Guard-of-Honour. The crews of the vessels have been given a civic banquet.

British Colombia Mine Explosion.

Over Hundred Bodies Recovered.

The Hill Crest Mine disaster is the worst in the history of Canada. Over a hundred bodies have been recovered. The explosion occurred at a depth of 1,200 feet. The Colliery Superintendent, Mr. Quingley, is among the dead.

"Empress of Ireland" Disaster.

Vessel's Zigzag Course.

LONDON, June 20.—QUEBEC.—At the "Empress of Ireland" inquiry several witnesses from another steamer gave evidence that the "Empress" steered a dangerously zig-zag course in the St. Lawrence on her last outward trip.

The "Storstad's" Helm.

LONDON, June 21.—QUEBEC.—At the "Empress of Ireland" inquiry the Third Officer of the "Storstad" stated under cross-examination that just before the collision he put the helm hard apart without the Captain's orders. He did not think that this caused the collision. The helmsman admitted that the "Storstad" did not answer her helm quickly.

Indians and British Columbia.

Indians Prevent Captain Sailing.

LONDON, June 20.—VICTORIA.—There is no immediate prospect of the return of the "Komagata Maru" to the East. Indians are controlling the situation and refusing to allow the Captain to sail. They are determined to test the exclusion of Asiatics in the Courts.

Captain's Visit to Admiral Kuroi.

LONDON, June 21.—VICTORIA.—The Captain of "Komagata Maru" has visited Admiral Kuroi on board "Asama" and explained the situation to him.

Indians in South Africa.

The Indian Relief Bill.

Second Reading.

LONDON, June 22.—CAPETOWN.—The Senate is still discussing the second reading of the Indians Bill.

The 'Natal Mercury's' Suggestion.

The "Natal Mercury" suggests that the bill should be subject to Indians' alternative of returning to India or indenturing as by repeal of three pounds tax they are liable to become prohibited immigrants. It quotes the Indian paper "African Chronicle" which is declaring that the state of Indians will be worse than ever.

TELEGRAMS.

Austrian Aviation Disaster.

Biplane and Dirigible Collide.

Eleven Persons Killed.

LONDON, June 20.—VIENNA.—The military dirigible balloon, Koerting, exploded to-day at a height of six hundred feet and the occupants consisting of a Captain, four Lieutenants, a Naval Officer, a Civil Engineer, and two soldiers were killed. The balloon had ascended to take photographs in the air and was sailing in the direction of Koenigsberg. Half an hour later a biplane, piloted by two Lieutenants, followed the dirigible and circled round it. Then the aeroplane attempted to fly over the dirigible, and in doing so made a rent in the balloon. An explosion followed and the balloon caught fire, the bodies of the occupants being charred. The men in the aeroplane were also killed.

Further Particular.

LONDON, June 21.—VIENNA.—The newly married wife of one of the Lieutenants who were killed in the airship disaster arrived on the scene in a motor car at the very moment when the airship crashed to ground. It appears that the aeroplane was attacking the balloon in connection with manoeuvres. Eye-witnesses state that the airship's propeller caused a whirlwind which sucked in the aeroplane.

Baron Rothschild Shot At.

Assailant Arrested.

LONDON, June 21.—PARIS.—Baron Henri de Rothschild was shot at with a revolver while leaving the Opera yesterday evening and wounded in the leg. The assailant is sixty years old and a retired dairyman, who declared that he had been ruined by philanthropic dairies. He was arrested. Baron Rothschild was able to go home.

Bullet Extracted.

The Bullet which struck Baron Rothschild has been extracted. It was found to have flattered itself against bone. The patient is making satisfactory progress.

Panama Exposition.

Canvassing London Exhibitors.

LONDON, June 20.—The authorities of the Panama exposition are sending a special agent to London to secure exhibitors.

Polytechnic Marathon Race.

Victory for France.

LONDON, June 20.—The Polytechnic Marathon Race from Windsor Castle to Stamford Bridge took place to-day in glorious weather. Forty-three started, all nations being represented. His Majesty started the race. L. belia (France) was first in two hours forty-six minutes 50 4-5 seconds. Swedes were second and third, and Studholme fourth.

Birthday Honours (English).

Earldom.

LONDON, June 21.—Lord Kitchiner has been created Earl.

Peerages.

Sir Herbert Cozens Hardy, Sir Edgar Vincent, Major-General Brooklehurst, Sir Leonard Lyell.

Privy Councillors.

Lord St. Davids, Mr. Cook, Prime Minister of the Commonwealth of Australia, Mr. Tennant, M. P., Mr. Ellis Griffith, M. P.

Grand Cross of St. Michael and St. George.

Lord Liverpool, Governor of New Zealand, Mr. Borden, Prime Minister of the Dominion of Canada, General Sir Esie Rundle, Governor of Malta, Admiral Sir Day Bosanquet, Governor of South Australia, Sir Conyngham Greene, British Ambassador in Tokio.

Knights Commanders of St. Michael and St. George.

Mr. Smith, Governor of Nyasaland Protectorate, Sir Benjamin Robertson in recognition of his services in the Union of South Africa Enquiry regarding Indians, Major-General Godley, G. O. C. Forces in New Zealand, Mr. Mercer, Crown Agent, Colonel Eyles, Consulting Engineer for Railways to the Crown and Agent.

Companions of St. Michael and St. George

Mr. Stubbs, Colonial Secretary of Ceylon. Mr. Fox, Consul General at Chengtu, Mr. Hobart Hampden of British Embassy in Tokio, Mr. Sly, Consul at Harbin.

Honorary Companion.

Sultan of Brunei.

Knights Commanders of Bath.

Lieutenant-General De Brath, retired. Major-General Sir M. H. S. Grover, Commanding Quetta Division.

TELEGRAMS.

Raja Bahadur.

Raja Bahadur, as a personal distinction, is conferred upon Raja Shree Mangal Singh of Mainpuri, United Provinces.

Raja.

Raja, as a personal distinction, is conferred upon the Hon'ble Babu Kritanand Singh of Banathi, Behar and Orissa, and Chowna Gohain Khamti, Khamti Chief, North Eastern Frontier Province of Assam.

Rani.

Rani, as a personal distinction, is conferred upon Mussamat Dhan Dei Bibi, widow of, Rai Durga Prasad Bahadur of Jaunpur, United Provinces.

To be Mahamahopadhyaya.

Brahma Sri Haribhar Sastri, Head Pundit, Sanskrit Patasala, Chidambaram, South Arcot, Madras; and Pundit Lashman Shastri, Professor of Sanskrit College, Calcutta.

To be Shams-ul-Ulama.

Maulvi Abul Khair Abdul Wahhab, Subordinate Educational Service, Bengal; and Maulvi Sayed Abbas Sayed Abbas Hussain, Jarcha, Bulandshahr District, United Provinces.

To be Dewan Bahadur.

Pasupuleti Parankusam Naidu, Acting Deputy Commissioner of Police, Madras; Mr. Kashinath Ramachandra Godbole, Additional Member of the Legislative Council, Bombay; Seth Ram Gopal of Secunderabad; Mr. C. S. Aiyar, Inspector-General of Police, Mysore State; and Mr. C. Srinivasa Aiyangar, Retired Councillor, Mysore State.

To be Sardar Bahadur.

Belling Ram, Inspector, Armed Police, Jalpaiguri, Bengal; Sardar Naram Singh, Honorary Magistrate, Gujranwala, Punjab; and, Sardar Jawahar Singh, Honorary Magistrate, Mustafabad, Ambala District.

To be Khan Bahadur.

B. K. Anklesaria, Temporary Assistant Surgeon, Bombay Presidency; Maulvi Mahomed Ismail, Public Prosecutor and Vice-Chairman, District Board, Mymensingh, Bengal; Mahomed Ali Khan, Honorary Magistrate, Cawnpore, United Provinces; Munshi Abdul Ghani, Zamindar of Kurka, Kheri District, United Provinces; Hashmat Ali Khan, Jail Factory Auditor, United Provinces; Mahomed Muttazz-Zaman, Deputy Collector, United Provinces; Shauk Fazl Karim, Extra Assistant Commissioner, Punjab; Munshi Saheb Ghana, Professor, Veterinary College, Lahore; Maulvi Khwaja Mahomed Nur, Pleader, Gaya, and Member of the Legislative Council, Behar; Maulvi Abdul-Ul-Din Ahmed, Deputy Magistrate, Behar; Mr. Ali Ahmed, Officiating Additional District Judge, Shahabad, Behar; Maulvi Syed Mahomed Afzal, Assistant Surgeon, Temp. Medical School, Bankipore, Behar; Mahomed Afzal Khan, Bhama Battalion, Burma Military Police, Mir Mian Khan, Kurd Chief, Bolan, Baluchistan; Mir Shakar Khan Kardar, in Kharan, Baluchistan; Saadulla Khan, Subadar Major, Swat, Swat, North Western Frontier; Gulam Murtaza Khan, First Assistant to the Political Officer-in-charge of ex-Amir, Nana Bhai Kuvjerji Modi, Assistant Surgeon, B. B. and C. L. Railway, "Abdur Rahman, Vice Consul, Jeddah."

To be Rai Bahadur.

Madi Reddi Paupa Rao Naidu Garu, Deputy Superintendent of Police in the Madras Presidency; Jesudasan Solomon Gnanmayar Nadar Avergal, Subordinate Judge in the Madras Presidency; Babu Basanta Krishna Bose, Deputy Magistrate and Collector, Bengal; Babu Tarak Chandra Das, late Small Cause Court Judge, Munshiganj, Dacca, Bengal; Babu Monmohun Chakravarti, Deputy Magistrate and Collector, Bengal; Babu Narendranath Nath Dhar, Subordinate Judge, Nadia, Bengal; Babu Dina Nath Sanyal, Civil Surgeon, Pubna, Bengal; Rai Sahib Dr. Purnanda Chatterji, Provincial Educational Service, Bengal; Babu Nima Chandra Das, District, Chittagong, Bengal; Mr. Bhupati Nath Das, Provincial Educational Service, Bengal; Babu Narendranath Nath Dhar, Government Pleader and Public Prosecutor for Oudh, United Provinces; Pundit Durga Das Joshi, District and Sessions Judge, Azamgarh, United Provinces; Munshi Sarju Prasad, Municipal Commissioner and Honorary Munsif, Gorakhpur, United Provinces; Pundit Beni Madho Dube, Chairman, Municipal Board, Unao, United Provinces; Rai Sahib Shree Siba Pathak, Vice Chairman, Municipal Board, Etawah, United Provinces; Pundit Gokal Das, Extra Deputy Conservator of Forests, Punjab; Rai Sahib G. J. Rao, Deputy Superintendent of Police in the Punjab; Babu Surendra Nath Mazumdar, Deputy Magistrate and Deputy Collector, Bhagalpur, Behar and Orissa; Babu Rabi Kanta Nag, late Sub-Judge, Patna, Behar and Orissa; Babu Priyabrata Narayan Singh, Zemindar of Pachgachia, Bhagalpur District, Behar and Orissa; Babu Vishwanath Singh, Seoni, Central Provinces; Babu Abhaya Sankar Guha, Extra Assistant Commissioner, Province of Assam; Mr. Saranlal Bapna, Private Secretary to His Highness the Maharaja Holkar of Indore, Central India; Rai Sahib Punjit Shih Ditta, Senior Sub-Assistant Surgeon, Kotah State, in Rajputana; Rai Sahib Malik Takht Ram, retired Extra Assistant Commissioner in the North-West Frontier Province; and Rai Sahib Abinash Chunder Kenar, Superintendent in the Home Department of the Government of India.

To be Rao Bahadur.

Tirupattur Narasinga Rao Ayl., Non-Official Visitor, Salem Jail, Madras Presidency; Mantapudi Kameswara Rao Pantulu Garu, Inspector of Schools, Guntur, Madras Presidency; Arti Krishnaswami Rao Ayl., Chief Accountant, Office of the Accountant-General, Madras Presidency; Moses Gnanabaranam Arogyaswami Pillai Ayl., Chairman, Municipal Council, Coimbatore, Madras

Presidency; Subbaraya Reddi Kumarasami Reddiar Ayl., Chairman, Municipal Council, Palamcottah, Madras Presidency; Tiruvallyangadi Vijayaraghavachari Ayl., Revenue Officer, Corporation of Madras; A. Doraiswamy Aiyar Avergal, Deputy Collector, Madras Presidency; Keshaviah Girdikaral Trivedi, Chief Revenue Officer, Junagadh State, Bombay Presidency; Raghunathji Nicchabhai Taty, late Government Pleader, Surat, Bombay Presidency; Mr. Shripat Vishnu Mohaskar, Sub-Engineer and Honorary Assistant Engineer, Bombay Presidency; Bhaskar Yashavant Jathar, late Head Master, Government High School, Dharwar, Bombay Presidency; Keshav Govind Dangle of Akola, Central Provinces; and K. Srinivasa Rangachary, Post Master, Bangalore.

To be Khan Sahib.

Mahomed Baziullah Sahib, Presidency Magistrate, Madras; Harji Abdul Khadir Marakkayar, Merchant and Landholder, Porto Novo, South Arcot District, Madras Presidency; Khaja Ahmadulla Khan, Khaji of Rajahmundry, Godavari District, Madras Presidency; Ghulam Rasul Khan Ghulam Chaus Khan, Commanding Imperial Service Lancers, Junagadh State, Bombay Presidency; Burjorjee Manekji Patel, of Dharwar, Bombay Presidency; Mr. David Aron, Sub-Assistant Surgeon, Bombay Presidency; Banemiyi Shaik Amirali, Inspector, Bombay District Police, Hyem Benjamin, Chief Constable, Palampur Agency Police, Bombay Presidency; Maulvi Abdur Rahim, Inspector of Police, Calcutta; Khadim Dusan Khondkar, Secretary, Makadpur Urban Co-operative Bank, Ltd., District Faridpur, Bengal; Munshi Mahomed Alamgir Khan, retired Tahsildar of Mandawar, Bijnor District, United Provinces; Maulvi Khalil-Ur-Rahman, Weaver, Benares, United Provinces; Syed Inyat Hussain, Tahsildar, Cawnpore; Maulvi Ghulam Qadir, Overseer, Public Works Department, Irrigation Branch, Punjab; Munshi Najam-ud-Din, Political Tahsildar of Dera Ghazi Khan, Punjab; Ghulam Hasan Bargich, Sargodha, Punjab; Mirza Zafar Ali Extra Judicial Assistant Commissioner, Punjab; Munshi Daim Khan, Deputy Superintendent of Police, Punjab; Mian Abdul Hamid Mashur Mall, of the Kapurthala State, Punjab; Sheikh Nazam Din, Divisional Inspector of Vaccination and of Birth and Death Registration, Punjab; Maulvi Mahomed Shams-Ul Zohra, Deputy Magistrate and Deputy Collector, Bhagalpur, Behar and Orissa; Maulvi Habib Hur Rahman, Deputy Magistrate and Deputy Collector, Gaya, Behar and Orissa; Maulvi Syed Nurulhasan, Inspector of Registration Offices, Behar and Orissa; Maulvi Rahmat Ali Khan, Inspector of Police, Behar and Orissa; Aga Mahomed, Merchant and Honorary Magistrate, Rangoon, Burma; Maulvi Abdul Qadir, Pleader, Amraoti, Central Provinces; Munshi Mahomed Abdul Haq, Extra Assistant Commissioner and Dewan of the Kawardha Feudatory State, Central Provinces; Kerbalai Hassan Ali, Merchant, Quetta, Baluchistan; Wadepa Jan Mahomed Khosa, Nasirabad in Baluchistan; Sardar Khoedat Khan, North-West Frontier Province; Abdul Kadir Khan of Jhanda, Peshawar District, North-West Frontier Province; Khan Faqir Mahomed Khan, Temporary Engineer, Swabi Division, Upper Swat River Canal, Mahomed Khan, late Subadar Major, 126th Baluchistan Infantry, North West Frontier Province; Azad Khan, Subadar in the Frontier Constabulary, North West Frontier Province; Maulvi Syed Ahmed Dehvi, Delhi, Hazrat Shah, Deputy Inspector of Police, Muskat; Sheikh Shams-Ud-Din, Senior Sub-Assistant Surgeon, I. S. M. D.; Mr. Pallonji F. Rabinoda, Permanent Way Inspector, Bombay Baroda and Central India Railway; Mr. Manakji Burjorjee, Honorary Assistant Traffic Superintendent, North Western Railway.

To be Sardar Sahib.

Bhai Ganda Singh, Jailor, Cawnpore District Jail; Bhai Bishan Singh, Head Master, Government High School, Sialkot, Punjab; Bhai Charan Singh, Sub-Engineer and Honorary Assistant Engineer, Punjab.

To be Rai Sahib.

Coimbatore Muthusawmi Maduranayagam Pillai, Extra Deputy Conservator of Forests, Madras Presidency; Gulvadi Rama Rao, Assistant Professor, Medical College, Madras; Babu Bepin Mohan Sehanabis, Joint Sub-Registrar of Calcutta; Babu Tarak Chandra Datta, Head Assistant, Bengal Police Office; Haran Chandra Ganguli, Clerk, Customs House, Calcutta; Babu Sitendra Prasad Sanval Munsarim, District Judge's Court, Saharanpur; Babu Madanlal, Managing Director, District Bank, Budaun, United Provinces; Babu Mani Mohun Basu, Balrampur, Gonda District, United Provinces; Chaudhri Raghib Naram Singh, of Asora, Meerut District; Lala Bedai, Contractor, Lucknow; Lala Bishambhar Nath Tandon, Treasurer, Bank of Bengal, Lucknow; Babu Murat Lal, Sub-Assistant Surgeon, Police Hospital, Meerut; Lala Mukand Lal, retired Extra Assistant Commissioner, Punjab; Lala Mul Chand, son of Lala Nanak Chand, Government Pleader and Public Prosecutor, Gujranwala, Sessions Division, Punjab; Babu Chuni Lal Ray, Assistant to Commissioner of Excise, Behar and Orissa; Babu Bhuban Mohan Chatterji, Deputy Magistrate and Deputy Collector, Patna, Behar and Orissa; Babu Nilma, Deputy Magistrate and Deputy Collector, Bhagalpur, Orissa; Babu Bama Charan Bhaumik, Deputy Superintendent of Police, Bihar and Orissa; Babu Jwala Prasad, Government Pleader, Arrah, Behar and Orissa; Babu Raghunandan Singh, Officiating Deputy Superintendent of Police, Behar and Orissa; Babu Trailokya Nath Ghosh, late Head Master, Zilla School at Chapra, Behar and Orissa; Nikunja Behari Roy, Supervisor, Public Works Department, Burma; Amarchand, Inspector of Police, Nagpur; Radhika Pershad Banerji, Sub-Assistant Surgeon, Nagpur; Babu Prakash Chandra Purkayastha, Landholder, Sylhet District, Assam; Srinut Durbassa Singh, Overseer, Public Works Department, Assam; Srinut Durgadhar Borikataki, Assistant Inspector of Schools, Assam Valley Circle; Ajudhia Pershad, Inspector of Police, Central India; Lala Bakhtawar Lal, State Engineer, Rajgarh State, Central India; Munshi Bhagwandas, Deputy Collector, Kurauli State, Rajputana; Har Pershad, Sub-Assistant Surgeon, Khosht, Colliery Dispensary, Baluchistan; Lala Mangat Rai, Head Clerk, Office of Deputy Commissioner of Hazara District, North-West Frontier Province; Lala Ishri Pershad, late Treasurer, Delhi District; Lala Balak Ram, Head of the Firm of M. S. & Co., Delhi and Son, Delhi; Dr. Narayana Narayana Narayana Narayana, Rawalpindi; Narayana Narayana Narayana Narayana, of the Surveyor-General's Office, L. S. Singh, Assistant

Trigonometrical Survey Office, Dehra Dun; Babu Bhag Chand, Station Master, Multan City Station, North-Western Railway; Lala Dhanpat Rai, Contractor, North-Western Railway; Lala Rai Saran, Head Assistant, Office of Inspector-General, Railway Mail Service and Sorting Western Circle, Poona; and Babu Choitan Ghara Shaw, Technical Telegraph Master, Indian Telegrams.

To be Rao Sahib.

Atmaram Lakshman Shrivastavkar, Chairman Municipal Council, Cochin; Tattavarti Narayanaswami Naidu Garu, Assistant Surgeon, Nellore, Madras Presidency; Maruthi Narayana Rao, Deputy Tahsildar, Madras Presidency; Krishna Ayyangar Srinivasar Ayyangar, Vice Chairman, Municipal Council, Srivilliputtur, Ramnad District, Madras Presidency; Ramasawmi Pillai Narayanasawmi Pillai, Secretary, Municipal Council, Dindigul, Madras Presidency; Egemuzer Rangasawmi Adappa Pillai, Manager, Office of the Inspector-General of Prisons, Madras Presidency; Ambashankar Umashankar Malji Pleader and Mill Owner, Broach; Mr. Rango Govind Nank, Pleader, Belgaum; Mr. Tatua Pandu Sawant, Head Clerk, office of the Executive Engineer, Dharwar Irrigation District; Balaji Saktharam Kothagi, late Vernacular Master, Beigam District; Girdharsingh Maniram, Inspector, Bombay District Police; Mr. Kewairam Tulidas Sujansingam, retired Sub-Engineer, Bombay Presidency; Teju Kaya, Contractor, Bombay; Antony Simon Gabriel Michael, Shipping Clerk, Depot and Agency Forest Division, Rangoon; Vellore Ratna Kalyanasundaram Mudaliar, Superintendent, Military Accounts Department, Calcutta, and Mr. Thundiray Balkrishna Rajadhyaksha, Accountant, Public Works Department, Bombay.

Short Telegraphic News.

Two sets of draft rules of interest to motorists are published in the current Punjab Gazette.

The Mail Steamer left four hours late yesterday owing to a delay in the arrival of the Calcutta Mail, the Burma mail having missed connection.

The Hon'ble Sir Chandra Chatterjee has been appointed Chief Minister of the Nabha State on a salary of Rs. 3,000 per mensem, with effect from 1st August. It is likely that His Highness the Raja of Nabha will proceed to Europe shortly afterwards.

A Gazette Extraordinary issued on Saturday prohibits bringing by sea or by land into British India of any copy of the pamphlet entitled Gadr-di-Gunji (Echo of the Mutiny) published (in Gurmukhi and in any other Indian language) by the Yugantar Ashram, San Francisco.

వృత్తాంతములు.

మైసూరు రాష్ట్రమునందు రైలు సెన్సు 0-1-0
0-1-6 హెచ్చించుటకు మహారా జామోదించెను.

మరాఠు రామస్వామిగుప్తగారు గుజరాతునందు హామకారుగారు రు 640 లు నిలువనల ర కాశిమలాయి నాథే ము లపహరించినట్లు బార్లిట్ ను మేజిస్ట్రేటుయెదుట ఆఫ్ గౌరమున తెచ్చెను. దండనాధికారి ప్రతివాదిపై సమ్మతుల సంఖి 26వ తేదీని నాయిదా చేసెను.

గత గురువారమున 60 ఏండ్ల ప్రాచుర్యముగల బలిజ కులస్తుడు రామస్వామినాయుడు కన్నయ్యనాయుడు కీధ రెండవ సంవత్సరమునందు నివసించు నతడు ప్రాణహత్య జేసికొనెను. అతడు కడుపునొప్పి వ్యాధి కోర్కెలక కృష్ణప్ప నాయక గుంటయందు పడి మృతివొందినట్లు యువైనది. అతనికోడుకు వేణుగోపాలునాయుడు రెండ్రోడవమును గుర్తించెను. పంచాయితీగారు నీటిలోబడి ప్రాణహత్య జేసికొని నాడనుట సంభవమని తీర్మానించిరి.

చెన్నై పురి మ్యునిసిపాలిటీ, ఆరోగ్యశాఖయందు మొదటి గుమస్తాగావన్న చిన్న బాబు నాయుడు కొంతకాలము క్రితము రోగవశిన రాజీనామా నిచ్చెను. రాజీనామా నిచ్చునపుడు తేవుడు తనకు ప్రాపంచిక సుఖములను త్యజించి సన్యాసత్వము స్వీకరించును అప్పుడొక సంవత్సరము చెప్పెను. మ్యునిసిపాలిటీలోని యధికారులు అనుమానము మీదను తెక్కలను పరీక్షించిరి. రూ. 20'0 అపహరించినట్లు తెక్కల వలన తేలికది. పోలీసువారును నీవిషయమును విచారించుచున్నారు. కాని చిన్న బాబునాయుడు ఎచటనున్నది తెలియలేదు. ఆరోగ్యశాఖాధికారి తేవైకొరెప్పలు మొదటి గుమస్తా పనుండి నిలుపుదల చేసిరి. కాని ఓదిని చిన్న అబ్బాయి నాయుడు విషయమునకును సంబంధి మేముయ్యలేదు.

న్యాయసభా సంస్కరణము.

సర్. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు చే. సి. ఇ. వి. ఎల్. ఎల్. డి. గాంధీయీ కామ్రా నీలుపత్రిక వ్రాయుచున్నాడు:—

కడచిన వార్తలు పాఠాలో మనదేశము చేరినటుయియున్న పత్రికయొక్క ఎంపయరు సంచికలో కొంతవరకు సీతేశము లోని న్యాయసభా సంస్కరణ విషయమై వ్రాయబడియున్నది. ఈవార్తసవివరముగ మున్నదని నైకగుపడుచుండినను ఇక్కడ వ్యవహారముల నెరిగినవారికి నూత్నాంశముల నేమాత్రము విచారించినట్లుతోచదు. ఈదేశమున దినదినపరిమళముగ చుండిన యీదేశీయ నీతినిజమున కారణమును వ్యాస రేఖకుడు గుర్తించినట్లు గానబడదు. భారతీయులకు చీటికిమాటికి కోర్టుల కెక్కుటయనునది సహజగుణమో యనునట్లు పీఠిక దీనియందమితత్వరతకలదనితరుచుచెప్పచుండుదురాని భారతీయులకీల మునకు విరుద్ధమును, పరిస్థితికి ననుకూలమునగు శాసనము లును కార్యపద్ధతీయును అనువానివలననే యీన్యాయసభా ములకెక్కుగుణము నిజముగ కలిగినదనుటకు సంశయముండ జాలదు. ప్రస్తుతపరిపాలనమునందు స్థాపించబడిన శాసనములు నూత్నవ్యాఖ్యానభేదములు కలిగి వ్యవహారపద్ధతులు మిగుల క్లిష్టముగనున్నవి. జనులకి వ్యాఖ్యాన భేదములవలన నాశీనించుటచేతను కార్యపద్ధతులచే భ్రమ జనించుటవలనను జనులు జూదమాడు రీతిని యెటు బోయి యెటు వచ్చునో చూతమని కోర్టుల కెక్కుచుండుదు. ఇందువలన ననేక కుటుంబములకు నాశము కలుగుట ప్రస్తుత న్యాయ పరిపాలనమునందు స్పష్టముగ జూపట్టుచున్నది. ఇంగ్లండులోని పద్ధతుల ననుసరించి ఈ శాసనములకు కార్యక్రమము నేర్పరచియున్నారు. కామకర్తవ్యము సహజగుణము నకు నకాశముచ్చుటకు వివాహము లేవడినట్లుగనే పగడిచ్చు కొనుట యనెడు స్వభావ గుణమునకు మార్గమిచ్చుటకై నాగరక సిద్ధినిొందిన సంఘములలో నీటి న్యాయనిర్ణయ పద్ధతులేర్పడి యున్నవని సర్కిట్టు జేము స్తీవెనుగారు నెలవిచ్చి యున్నారు. ఇంగ్లండు నందలి ప్రత్యేక విచారణ పద్ధతినీ గూర్చి నుడువుచు ఇది యొకవిధమయిన శాస్త్రీయ మల్లయుద్ధ పద్ధతి యని మరియొక మహావిద్యాయుడు వర్ణించియున్నాడు. జైముగా ఆంగ్లేయ న్యాయ నిర్ణయ పద్ధతిఅత్యంత యుద్ధి కాలు 12 నిమిషములు నగు న్యాయాధికారుల యొక్కయు

15వ వాడుల యొక్కయు నిర్ణయముల ననుసరించి ఆనేక ములగ వృద్ధియగుచు వచ్చినది. ఈన్యాయవాదు లన్ని ప్రపంచము నందంతటను శాస్త్ర ప్రజ్ఞయందు గాని శ్రుతి శ్రుతి శ్రుతి మందు గాని వీరిని మించినవా రెవరును లేరు. న్యాయనూత్నములయంద ప్రతిమానప్రజ్ఞ గల యొక బాలివారిచే నీ న్యాయపద్ధతి వృద్ధినిొందింప బడినది. ప్రపంచ మునందొక్కడను అంత ప్రాధాన్యము నొంది యంత యుపయోగ కరముగ నుండునట్టి జ్యోతిషపద్ధతి దీని యభివృద్ధి చాలవరకు ప్రేరేపించి యున్నది.

ఇట్టి సందర్భములలో జన్మమంది వృద్ధిగాంచిన, యీ న్యాయ నిర్ణయపద్ధతి సంపన్నులను విద్యారంతులును నగు ఆంగ్లేయ జనులకు చాలవరకు ననుకూలముగనే యుండవచ్చును వీరన్ననో బలవర్తనమగు పత్రికల మూలమునను, యెప్పుడయినను విజ్ఞాపనల సంగీకరింప సిద్ధముగనుండు ప్లామెంటు మహాసభామాలమునను న్యాయనిర్ణేతల వికారచేష్టలను, అసమర్థతను నివారించ గలిగియుండును. ఇట్టి విదేశీయపద్ధతి ననుసరించి రేపర్చుచిన విధానము యీ దేశమందలి దారిద్ర్యములును, మాఫీలును, అసహాయులును అగు ననభావమయ్యమునకు యేమాత్రము తగదని పరిశీలనచేయు లెవరును అనకపోరు. శాసనములు క్లిష్టించినభాషయను. న్యాయాధికారుల తీర్పులును, న్యాయవాదులు సభలోచేయు వాదములును యీనను లేరుగనుండుటనునది తమ లాభవ్యములను నిర్ణయింపవచ్చు న్యాయవ్యవహారముల నుభయవిషయములో వీరి సిద్ధి యెంతయసంగతముగను, అత్యంత సరాధీనముగను నున్నదియు స్పష్టమగుచున్నది. అయినను కడచినదానికై విచారించుట నిర్ధిగము. ఇంగ్లండును జరిగినదానిని యిప్పుడు కామంపడియులేము. అప్పటివై అప్పటిను సంగీకరించు ప్రస్తుత పద్ధతినిజలను కోర్టుల నెక్కునట్లు పునర్నిర్మించును. ఇట్టి ప్రేరేపణలలో బడినది ఉద్ధయపక్షములవారును, న్యాయోరంధికారులనుకంటె దారి యంతయునందు లెరుచుగ నెక్కువ దుస్థితినిబడుదురు. ఇట్టి ప్రేరేపణలను గలిగించినకాశములను పాధ్యప్రయ సంగీతము లెగించి యిచ్చిటి జనభావమయ్యమునకు న్యాయమిచ్చుటయందు కలుగవ్యయమును లెగించి.

కార్యపద్ధతులను సులభముచేసి వ్యవహారమును శిష్టముగ పూర్తిచేయుటకునై సవరింపదగిన విషయములనన్నిటిని సవరించుటయే సంస్కరణ ముఖ్యోద్దేశములుగ నుండవలయును. చేయఁగను సంస్కరణము ప్రయోజనకరముగ నుండుటకుగాను, దానిని నైపుండిగాక క్రిందనుండి ప్రారంభించ వలయును.

మన వ్యవసాయదారులు

బి. వెంకోబరావుగారు నేలమునుండి ఇట్లు స్థాపించు పత్రికయందు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఇండియా కృషికుల ప్రస్తుతస్థితిని గురించి అనేకులు ప్రాత పడిన యభిప్రాయములు గలవాడై తాము అభిమానించు విషయమునే ముప్పుగలిగింతురు. కృషియందుగల లోపములకు కారణములవిమర్శింపక భ్రమచే ఏవియో కారణములనుకొని వానిని వారించుటయందు తమశక్త్యంతాహములు వృధావుచున్నారని ఇట్టితప్పు అభిప్రాయములు నశింపకుండు సంకలము అభివృద్ధి గలుగు ననుట సంకలయాస్పదము. ఇటీవల మద్రాస్ ప్రాంతపు పత్రికాసంపాదకులు ఇట్టిపాఠాటలు అభిప్రాయములు వెల్లించిరి. ప్రస్తుతపు దుస్థితి కృషితంత్రము చక్కగా నేర్పబడక పోవుటచేనని యుపహాసించుచు తమనైరాశ్యము బయల్పరచిరి. క్రొత్తకృషికాశాలవలన గలుగగల లాభములంద్రశించుచు కృషియందు శాస్త్రజ్ఞానమింకవాద ప్రబలునని నుడువుచు స్పారు. వ్యవసాయశాఖవారును, కృషికాశాలలును లక్ష్యములుగనుంచుకొన్న పరమాదర్శముల వివాదించువారులేరు. అదర్శప్రాయములుగ నుండుటమాని అనుభవమునకు వారియభిప్రాయముల వచ్చుతేరి, వాద ప్రతివాదములకుం గాకలినంత చోటుగలదు. కృషికాశాల నిన్ను మొన్నటిదిగాదు. నలువది సంవత్సరములకు వైగా మండినది. నిరంతర ప్రయత్నములచేతను బహుకాలము వేదనపడి తుదకు నైదావేట కృషికాలయొక్క వంధ్యత్వము కాలయందు వేళ్లు లేకుండుటచేనని హఠాత్తుగ అధికారులు గనుగొనిరి. తత్తుణమే తమ యభిప్రాయమును బహిరంగపరచి కొన్ని సంవత్సరములలో వేత్తలనాడువారిని రప్పించిరి. ఈ వేత్తలు యావచ్చుకొని శ్రమపడుచున్నారు. కృషికాల యంతమాత్రము ఫలముగలిగించునో చెప్పట కింకను వ్యవధి చాలదు. నైదావేట కృషికాల యున్నంతకాలము ఆప్రయోజకులను జ్ఞానశూన్యులైనవారిని కొందరిని ఏటేట డిప్లోమాలు యిచ్చి పంపియుచుండెను. వీరు తమ డిప్లోమాలుచూపించి రెవెన్యూశాఖయంద్యోగములు సంపాదించుకొని యిప్పుటికిని అచటనే బడియున్నారు. కృషికాలకు చేరియుండిన నైదావేట చేనవలన కృషికులకు కించిత్రయనప్రయోజమున లేకుండెను. కృషికాల సంస్థాపించిన కొన్ని సంవత్సరములలోనే వ్యవసాయశాఖయొ సంగీతయై కృషికాలనే యాధార పంచుకొని కాలము గడపుచుండెను. క్రియమాత్రము సంపూర్ణముగ ననుసారము. శాంతియుమై నాలోచించిన నేటివరకును నేద్యగాండ్రకు వ్యవసాయము నిరూపించుటయందు జరిగిన పని నున్న. శ్రద్ధతో నడుగుచున్నాడను. ఇండియా నేద్యగానినిం దించుటయేగాని, వ్యవసాయ శాఖవారు నేద్యగాండ్రకు నిరూపించి వారు అంగీకరింపని దెన్నిచా తెలియునగునా? ఫలాధిక కృషి అని గోదనచేయుచుండిరి. ఆకృషి పద్ధతు లెన్నియో నిరూపించిరా? ఉపకరణము లెన్నియో తెలియజేసి వానియూపయోగము నేర్పిరా? ఇనుపనాళు వాడవలయునని చెప్పిరి, గాని వేల్లిలందరు సిగ్గుతర్రాధ్వాంతములుచేసి దేశమంతటను దాని యూపయోగము సాధ్యముగానందుక పరిత్యజించిరి. నేలయొక్క స్వభావము, దానికరిత్యము దానిని నెల్ల గించుటకుంల ప్రాతికూల్యములు, సామాన్యజాతులయెవలకు దగినమేత సర్వకాలములయందు లేకపోవుట, నాకేటిభారము వలన వానికగు కష్టము, లోతుగా కర్రసాగుటకై హలకుడు అణచుటకు గల శక్తిచాలని వాడగుట, మొదలయిన యాటంకములు చక్కగా విచారించక తమకుం గల కొన్ని యానుకూల్యముల సాహాయ్యమున నిరూపకులు అజ్ఞానలయిన వేత్తలను అమ్మలేంపడునట్లు చేసిరి. దక్షిణ ఇండియాయందు నేల గట్టిది. వర్షములు వైవిధ్యములు. తొలి వానల సుపయోగించు నాత్రముచే, మొదట వానరుయిగనే నైవైదన్నుట, లోతుగాదున్నుటకై మెచ్చువానకు గాచుకొని యుండుటకంటె మేలని యెంచును. ఈప్రకారము వైదమును కులంబ్రమోషించుచున్నది. కృషికాలమునవానలు చాలినంత కురియుటలేదు. వైదలకు నీరు అంత్యములేని సమయమున మెచ్చు, వాడ కనినదన పత్రికలు పలుమారు చూచుచుండినగాని సర్వదా చేన స్యాధీమున నుంచుకొన్న ప్రతి

మ్యానేజరును కర్షణపాతా మరీయోకాగణమో తక్కువ పంటలకు గాగణముగ జెప్పించెను. ఇంతకువైది సరియైన నిరూపణ గలముగా నెచట జరిగినో నేనెరుగ. ఇనుప నాళు ఉపయోగమును మనస్సుల నాటునట్లు నిరూపించుట కిదిచాలునా? ఇతర కృషిసంస్కారములును ఇంతటి దశలోనే యున్నవి. పశువుల సంకలయందు వైతులు మంచి పశువుల ప్రదర్శింపక పోవుట దృష్టికోష భయము చే నని చెప్పి యున్నారు. ఇది కలకత్తా, సంకలయందు నాకుగంత అనుభవము గలదు. స్కూలుకు ఏవరచువారు ప్రదర్శకులకు దగిన ప్రాత్నాహము జేయట లేదని నాకు దృఢమైన నమ్మకము. పశువుల సాంతదారుల యానుకూల్యము లించునైన నాలోచించుటలేదు. పాదభోషికములు లభించుట దుస్థరము. గాని దానికై ప్రయత్నము చాలవ్యయకరము. ప్రదర్శకుడు సంత గ్రామమున మూడుగోజులుండి సుమారు 7 లు కర్షుకెట్టవలయును. సంప్రదేశమున లేనిపోనియధికారము సాగించు చిల్లర కార్త ద్వం ఇతరుల లోపడవలయును. పశు స్వాములకు పశువుల కన్న కెక్కుడు గౌరవము దక్కుటలేదు. ఆర్యా పాదభోషికము వచ్చునను నా? యున్నంత మాత్రముననే తగిన వ్యయము చేయుటకు, వైతులు ద్రవ్యవంతులై యున్నారా? ఉత్తియోగ్యతా పత్రము లిచ్చినయెడల అవి యెందుకు గౌరగావు. ఇదిగాక సంతకు వచ్చు మంచి మంచి పశువులు అమ్మకమునకై వచ్చుటలేదు. ఏలనగా సంతలలో కన్న ఇతర వోట్ల అమ్మిన మంచి ధరవచ్చును. సంతలకు మంచి పశువుల దెచ్చినయెడల అచ్చటికి వచ్చు గొప్పగొప్ప వారు పశువుల గొనవలయునని సాంత దారులను అమ్ముడని బలవంత పెట్టుదురు. వారు అనభిజ్ఞులు గనుక మోమోట పడి అమ్మకలసి వచ్చును. అందుచే తక్కువ ఖరీదులకు మంచి పశువుల పోగొట్టుకొనుచున్నారు.

వైతులు అగ్నివిష్టులనియు వారికి జ్ఞాన శూన్య మనియు వాదించుచున్నారు. ఇంతకంటె భ్రమ జేకొందు లేదు. నేను, లేనికే చేయుచు 10,000 గ్రామముల యందలి వైతులను జూచియున్నాను. ఆదాయ కరమని స్పష్టముగ నిరూపించిన వెనుక గలపోవినని వైతు నొక్కనినైన జూచి యెరుగను. వైతులు నిరతరు లనుమాట నిజము. కష్టించి చదివిన వారికి కొంతవరకు మెచ్చు వారి యందు సహజ బుద్ధ్యు స్పృహము వారికి గలదు. ఆదాయకరమా కాదా అను సంశయమే వైతులకు వాదించును.

ఇరువది సంవత్సరములక్రిందట వేరుకెనగ నైరచేయుచుండిన వారు 2 హం కొలదిమందిగనుండిరి. ఇప్పుడు అదాయమని తెలిసి పోటీలమీద మెచ్చుకొచ్చు భూములు వేరుకెనగ నైరకెట్టుచున్నారు. నెరకురసము పండుకుట ఇనుప గానుగ నుపయోగించుట రెండవది. ఇప్పుడన్ని చోట్లను ఇనుపగానుగనే యుపయోగించుచున్నారు. కాన వైతులనై నేరయు మోపుట ఆద లేని బోగముది మద్దెలకై మొక్కెట్టికరీతి యగును. వ్యవసాయ శాఖవారు తమ నిరూపణల వలన లాభము గలుగునని పుష్టముగ జూపిన యెడల వైతుల మూర్ఖము హాపంచవై పోవును. ఇప్పుటి వైతులును పూర్వలకింట మిక్కిలి వివేకవంతులుగ నున్నారు. వైతులకువేయు నిరూపణలు ఇంకను అతిశయము జేయించి లాభము గలుగుననువిషయము వారి మనస్సున కెక్కునట్లుజేయక తమ లోపముల ప్షిపుచ్చుటకై వ్యవసాయ శాఖవారు వైతుల యజ్ఞానమును విశిష్టము విశిష్టమును ఉద్దేశ్యపించుచున్నారు.

విలూరు పురమందిరము.

[విలూరు పురవాసియొనుండి]

విలూరు కృష్ణామండలములో యంగులకువారి గ్రామ పట్టము. ఆయాదిమధ్య కృష్ణకాలన యొక్క సాగున దును. గ్రామవాసుల కడమధ్య తేలియజేయుచున్న యి ను కలుల కరి సంకల్పమునకు లేక 7 మాసములు పనిలేక రోయెండును. దారికిరుక్కిలను చిన్న కృషిములు, యిండ్లవరులు గలవు. అక రెండువందలకై లంకింపవలెను. ఆవంకెలకు మిక్కిలవదెయన పునంకెను "ట్రాక్టోరీ" అను. దానికేవలకు ముగ్గునిపలో యాఫ్టుయెన్ద నేను చెట్టినిద మార్యద్రవమించు మయమున వాయమును పునూడి, పురమందిరము నెనుకొచ్చుండి చేచు, క్రింద బదం యుగ్రు సాదాకొట్ట త్రాగుముకుల చే నమును మిక్కిల వో యనునటల కలకల వములు చేయుదుకు ఆలాగననే ముగ్గువాటికి జనముద్రుని పూనుండు పోవుచుండును.

గృహముల కల గృహస్థు చేయుటవలన

వివిధ మేధావుల రాధర ప్రభావము దృష్టమగుటచే మన చుండ మెల్లగ మలయ మారతము లేక, కాలవగట్టు సోపాన మలవై నిర్మిత మనకాలు కూర్చుండి యింట సంతాపించు చుండిరి. వారిదుస్తులకు బట్టిమాడ నొకరువిద్యార్థి, రెండవవారి చేతిలో సన్నని బెర్రము; నెత్తిమీద డెల్టాకాపు, కంఠకు సుల్కాదనములు. ఏవిగాకూర్చుంటుంటి దరనిచూచివుచున్నవి.

విద్యార్థి:—ఆకాలవయవతలి యిల్లు పురమందిరమునకు దిగి చివర కీర్తిశులైన పుణ్యమాతలగు కృష్ణరాజుగారిది కాదంటే? ఆయన చాలమంచివాడు. ఎంతదబ్బ యిచ్చాడంటే! అంతటి బుద్ధి యిప్పటి స్త్రీ...అయ్యో! ఈ సన్నిధివారు చేస్తే యిచ్చినంత ఫలము;

స్త్రీ:—ఏమిటో చెప్ప—మళ్ళీ ఆ గుర్రాచే—కృష్ణం రా గారు పదివేలు యిచ్చినారు—తిమిస్తూ?!

విద్యార్థి:—నానాపాపా సారథి యిచ్చినారా?—మోసే వారు—చూపారు, తిరిగియు యిచ్చినారు—మిస్టర్లలో? ఏమి?—ఈ సారథి అచ్చనారా? గారు యిచ్చిన రు 1500లు నెట్టి బెయ్యనకు—మీల కొని పురమందిరము చేతికి ముంత యిచ్చినారు. అంతేనా?

స్త్రీ:—అవును నేనుండ కర్మకావా; యేమిటి—సాయంతాలము విక్రయింపబడుట వస్తూ? యిక్కడేకాదు. ప్రతి పురమందిరములోనూ, పున్నాయి. అటులే లేకపోతే దేహాగోష్ఠము చెనుకుంది.

విద్యార్థి:—నేను కర్మకావ. నీకరి చూచి వారు వారిని చూచివీరు వారుచేసి నారని మీరు, మీరచేసి నారని వారు పులిని చూచి కక్కివాల్సెట్టుకున్నట్లు—ఆ—నాతో. నిజముగా—కాక పోతే యిందులో లాభమేమిటి—దేహాగోష్ఠము నిచ్చునా? ఒకప్పుడు ఫుట్, ఫుట్, మరి బంతిని బొడుస్తూ యొక బెడఖగ్గు పెట్టెదము. స్త్రీ మరుమండి యిప్పుడే దిగివచ్చినారా? యిది చాలి ప్రతీకా? పైటయాడుట కప్పునా?

స్త్రీ:—ఏమి చేయమంటావు, యింకా పుస్తకములా? అటు ఆయనాయా?

విద్యార్థి:—చూచినారూ రాజమండ్రే, బందరులో యెంత లయిబరీ పున్నదో. పుస్తకములు, యింగ్లీషుపుస్తకములు. వాస్తవ్యులకు ఎన్నో పుస్తకములు.

స్త్రీ:—అచ్చేవారు పుస్తకానికి ఎన్ని ఆయనా వస్తాను—

వి:—“ఇచ్చింది చచ్చి వచ్చినాయా? యిస్తానన్న వారిని అడిగినారా? యేమిలేదు—స్త్రీ సోమంచి భీమశంకరము గారు యిచ్చిన ఎన్నో క్షేత్రము యేమైనది? దాసువాడిస్తామనిన అన్ని పుస్తకములు పుచ్చుకొన్నారా? అంతేనా? తప్పున్నదా? పుస్తకము కనుటి నిర్రపోతోంది. పోయిగా—చయము లేకుండా! ఎన్నెన్నో చూచెదమన్న వ్రాత కాగితములుంటవి—

స్త్రీ:—మామీద కాగితమిలే—పిల్లవాండ్లవద్దే యే ముందా?

వి:—“ఏమిటా—సిక్—సిక్—పిల్లలువస్తే యెవరో స్త్రీదరు యింటపురుషులు పూడెంట్లు కొనుట లేదు స్త్రీదక్షిణులు గట్ట పుట్టి ఆస్తాదు; ఇదియేమి న్యాయములు, వాస్తవ్యులకు లేవు సరికదా, యెవరైనా స్త్రీ రావద్దంటాయా? మీరు పిన్నలు కానిదే నెట్లయినారా?”

జూబులు.

I

అంగీలు సంస్కరణ కతులు.

ఆయా.

ఆంధ్రపత్రికాని పత్రికా రాజములు సాధారణముగా నలంకరించు పట్టణములలో బ్రస్తుత కాలమున వంగవో లగ్రాగ్యత కనిపించినది. మొన్న గుంటూరుమండల సంఘ సంస్కరణ కర్మలు జరిగిపట్టి మండియు ప్రశ్నముగా నెందుక గోయినను కాకపోతే వలెనే సంస్కరణలయందు ప్రాగ్యాచారపరాయణ లనియు రండుతెగ లేవడినవి. వారికి వీరిక వైషమ్యములు పోయినవి. సంఘ సంస్కరణకర్త జరిగిన మరునాడే సనాతన ధర్మసభ జరిగినది.

యదు జరిగినవియములు నిర్దిష్ట యొకరిద్దరు కోపముతో లేచి దెబ్బకొట్టవలెనని వచ్చినది. కాని యాగిపోయినది.

వారు కర్మముగా పత్రికలకు వ్యాసములువ్రాయు అంగీకరికాక “రాతా” నేయుటయే ముఖ్యంక

పి.లలో నెచ్చట జూచిన నాంధ్రపత్రికను విషయమును చిచ్చించువారే. ప్రాతకాల కి నెచ్చటను పిన్నలును తపాలకచ్చేకర్త ట్లోతు బయటవచ్చునా యని కని

నెట్టుకొనియుండును. అతడువచ్చి పత్రికనీయంగ నేయొక్కొక దాని దట్టు పదులెరువదుగా మూగుదురు. తమ తమ వాక్యార్థమును జూపుదురు. ఇండ్లకేగుదురు. కాని యీ యున్నాదంటుంటుంటి మనవంగవోలగ్రామములు మండల సభలో జరిగిన యాంధ్రరాష్ట్ర తీర్మానమును మఱివిపోయి నట్లున్నారు. ఉట్టికెక్కలేనవృత్తి స్వగ్రమున కెట్లెక్కునవృత్తి గ్రామములోని జనముల వారింపలేని పీ రాంధ్రరాష్ట్రము నెట్లుపడయుదురో? ఈయనకతులవారిలో నొకరియైన శాంతము వహింపరాదా. లేండు చేతులతో దట్టిన శబ్దమగునుగాని యొక చేతితో నెట్టుగునా? కావున నీ వంగవోలగ్రామము లాంధ్రద్యమమునకై పాటుపడువార లేని; యాంధ్రరాష్ట్రము కావలయునని కోరువారలేని ఈచిన్నతగవుల గట్టిపెట్టి శాంతమువహింతురు గాక. లేనిచో నాంధ్రదేశముండెల్ల చాలసేప కి కి వహింతురు గాక.

పురవాసి.

II

నరీ సుల్కములు—నూతనమార్గములు.

ఆయా.

కొంతకాలమునుండి వరశుల్క పితాచము ముదేశమును బాధించుచున్నది యందరెరింగినదే గదా! ఈ పితాచమును సాక్షాత్కరించినది ఆ నెట్లు ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. నగలందు తీర్మానములు నేయుచున్నారు. తీర్మానములతో కనివి నొందక ప్రమాణపత్రికలవై సంతకముల సహితము గొనుచున్నారు. ఈ సంతకములజూచియు తీర్మానములం గని యున్నే హలతి మున్నగు వంగదేశపు టువివలదర్మరణవార్తల విని దేశము చలించుకట్టుండట గమనించుచు ఈ పితాచము మేరకాటనకు దని యనేకు లెంచియుండిరి గాని యివన్నియు మెరమెచ్చు లనియు ఆపితాచమే మరింత సుందరరూపమున వెన్నెలవచ్చినదనియు గుర్తెరుంగరు. సభలయందును తదితర బహిరంగ సభలయందు వరశుల్కము నిషేధమని నుడువకున్న తోడివారు మాషింతురనియు విరుద్ధాభిప్రాయముల నెల్లడి చుటకు తగినంతసాహసము లేకయు, తీర్మానముల నామో దించెదరు గాని హృదయ పూర్వక సమ్మోదమువలన గాదు. అందుననే కొందరు మహాపురుషులు చాలున శుల్కములం గని మేము శుల్కముల గొను వారము గా ముందురు. మరి కొందరు కన్యావాత స్వేచ్ఛమై నొసంగిన మేమేమి నేరుచుండును. మరికొందరు కర్మశుల్క తీర్మానము తిరస్కరిం పక ధనముగొను నెట్లని పన్నుండలకై విచారించుచుండురు. వరుడు గొనినదా వరశుల్కముండ. కాన వరశుల్క నామము నాంధ్రరాష్ట్ర ధనము ప్రహించునెట్లని యాలోచింప జ్ఞాన సంపన్నులకు మున్నులు దొరకవా? వారిలో నొక్కదాని రెండు బొంబువేశెద. “పుచ్చుకొనలచిన వెకమునకు కన్యకు నగులు చేయించి కన్యాదాన కాలమున వానితో కన్యాదాన మును గొనట.” సాలంకర్తకన్యాదాన మని గదా నెట్లెల్ల చెప్పిరి సాలంకర్త శబ్దమును సాధించగా నూతనమార్గము సుస్థిరమైనది. వరదత్తకన్యాదానమునండి కన్యాలంకారకన్యాదానము నకుమాన్య తీర్మానాతిక్రమణివోము పోయెను. ఆహో! యిది గదా మన విశ్వలని ఫలము. వరశుల్క గ్రహణము లేకయే వాంఛిత ధనస్వీకార మబ్బువచ్చుది. ఈ యుపాయమునే మరి కొందరు కొద్దిగా మార్పునేయుచున్నారు. సకము నగల దూపమునకు తక్కిన సకమును కల్లపేర చాంగులందునిచి పిల్లవారి యిచ్చవచ్చినపుడు వైకము గొనుటకు తగు వనతు లతో నేర్పాటులు చేయబడును. ఇందును ప్రధమమున వరున కియ్యనందన వరశుల్క నామము సాక్షాత్కమగును. కన్య కిచ్చినందన కన్యకు స్త్రీధనమాయెను. కాని భక్త పూజాధి కారకర్త యగుట వైకమును గ్రహించిన దోషము గానెరదు. ఈ విధమున వరశుల్క నామము నశించినది గాని కన్యాదాతకు ఖచ్చ లేప్పలేదు. బాధయు లే పుదు. ఎక్కడు కట్టు మిచ్చెనను గోరముకూడ దట్టుటలేదు. ఆహా ధనమునందెంత మహామయున్నది. ఈధనమునకై గదా మనజ్ఞానబలమెల్ల వెచ్చించి యిట్టి పన్నుగడల బన్నవలసె. కాన ధనకామము జనుటకుండు దనుక ఈ శుల్కములు క్షీణించుట దుష్కర్మమని తోచుచున్నది. నియమమునకై సర్వమును ద్యజించుకాలము మనమోందన గాత కింకను గాకున్నది. మనకు నియమనీతి యెంతదనుక నల వడదో యంతదనుక నీవిశాల విశ్వమానవకోటియందు మనము మోక్షాన్నితియందండక దప్పదు. సంఘసంస్కరణల మనియు, ముందంజవేటితి మరియు అశశబ్దము నుండి విర్రవీడు నోయాంధ్రసాధులారా! మీరిట్టి చిన్న కార్యమునందే కార్య భాగులు గాగూలకన్న ఆంధ్రద్యమిది ఘనయుద్యమముల నెట్లు నిర్వర్తించెద? పూనుడ, కార్యదీక్షగనుడు, కుతర్క

ముల వదలుడు, మనఃపారిశుధ్యమును సంపాదించుడు! ఆంధ్ర లోకమునగూడ న్నే హలతాదేవుల బుట్టింపకుడు! ధనమిదం జగత్తెనెడు సాశ్వాత్యదగ్గముల, మునుంగక ఆర్యసంతతి గోరమును కాపాడి వివాహవై గృహ్యమును గాపాడుడు!

వెలగపూడి సుబ్బారావు.

III

దక్షిణ కాశీ-ఉత్తరవాహిని.

అయా.

ఈ కీర్తి క్రింద దేవరకొట నివాసియుగవా రొక కి నెల 13 తేదిన మీ పత్రికలో ప్రచురించిన సంగతులం జదివి తిని. దక్షిణకాశీ అని పిలువబడు నీ కదలిపురమునకు—తత్వక ప్రతిష్ఠయని దెప్పబడు దుగ్గా నాగేశ్వరస్వామి వారి దేవస్థాన మును బట్టియు—కృష్ణాచరి అంతకుపూర్వము ప్రాగ్విశేగా పారి అచ్చట ఉదీచివిశేష మారుట వలనను నీత్యేత్రమునకు విశేష గౌరవము వచ్చినట్లు చెప్పబడినది. ఈ కారణముననే పరమనం దభిలాష గల నెద్ద లిచ్చుటకువచ్చి నదిలో స్నానముచేసి స్వామిదర్శనముచేసికొని కృతకృత్యులగుచున్నారు. ఈ ఆలయమునకు దేవరకొట జమీన్దార్లు ధర్మకర్త లయ్యు న్నారు. ఆ వంశస్థువా కి దేవస్థానము సూపదీపన వేద్యముల కును, దేవాలయములో వేదపారాయణకును, మరి యితరసభ కరీలకును, ఈనామల నిచ్చి యున్నారు. భూముల ననుభవించుచు దేవస్థానపు పహలయం దశ్రద్ధమాపి అర్చకులును వేదాధ్యయనపరులును—తమ పుత్రులను అంగ్నేయభాష జదివింపించుచుండిరి. మరికొంద అతరవృత్తుల నలంబించియు స్వామికార్యములు చక్కగాజరుపనందున భూములను ధర్మకర్తలు స్వాధీన పఱచుకొని రొక్కము జీతములు—పడితరములులిచ్చి స్వాధీన కార్యములను నెరవేర్చుచు చున్నారు. నాగగుండమునే పుష్కరిణిని బాగుచేయించియున్నారు. దేవాలయము మర మత్తును చేయించుచున్నారు. ఇంకను చాలమరమృత్తులు జరుగ వలసి యున్నవి. ఇట్లు ప్రమేయములకు భూముల నిచ్చిన యీ జమీందార్లు ఏకాగ్రణమునో ఉచ్చవములకగాను భూముల నేర్పాటు చేసినవారుకారు. ఉత్సవములు తక్కిన వా ని యం త ప్రాముఖ్యములు కావని యోతేక వారిస్వంతస్వామ్య వ్యయపెట్టి యుత్సవములు చేయవచ్చు ననియో వాని కేవలతీయ యేర్పాటు చేసినవారుకారు. కాని జమీందారు గారు యితర స్థలములందున్నను ప్రతి శివరాత్రికిని సుమారు 15 మణుగలు (ఇప్పటి ధర రు 240లు) నేలినిస్వామియెదుట గచ్చుకుండములో పోయించి జగన్మోక్షి అనుపేరిట వెలిగించెడివారు. ఈ సంవత్సర మెందకు జరగలేదు కాగణము తెలియదు. ఏనియో విశేషకాగణముండి యుండు! కివచ్చాత్రికి ఇచ్చట బ్రహ్మోత్సవము గనుక ఆమరు రథోత్సవముజరుగుటయును,మామూలే అయియున్నది. ఆ యీవైపు రథములు దక్షిణాది రథములకల దేకికర ఇ. ముతో చేయబడిన మిద్దెరథములు కావు, ప్రతి సంవత్సరమును తాటిపల్లెలు, వెమురు,వానము, తాటినారలు, లెంకాయ త్రాడు వీనితో కట్టుదురు. పిమ్మట దీనిని రంగుగుడ్డలతో అలంకరించుదురు. పిమ్మటఉత్సవకాలముందుక జరుపున్న మేజ స్త్రోట్లు గధముయొక్కయు దాని సామగ్రియొక్కయు, బలమునుగూర్చి డి.పి.దేలియు.వారి సర్దిఫిట్టు దాఖలుపేసినగాని రథములీయ వీలులేదని చెప్పటయు గధముయొక్క కట్టడమం తయు పూర్తిఅయిన పిమ్మట మాచిగాని అట్టి సర్దిఫిట్టు నీయవీలులేదని డి. పి. దేలియువారు చెప్పటయు, తుడకు వారి అనుకూలము వె బడిరిగించుటయు మామూలేన్నడినది. ఇట్టి అశ్రద్ధంతరము లేల యేర్పడినవో తెలియదు గాని వీనిని నివర్తించేనిగాను వీలుమాచి జరిగిదారుగాను గట్టిమిద్దెరథము నొక దానిని కట్టించిన వీలుగా నుండును. ఈ సంవత్సరము పుత్సవము జరుపలేదనే వికారీస్నాంధెంటు వంటివారి అద్దగును పోగొట్టుట కి సంవత్సరోత్సవపు ఖర్చును, ఆవశ్యక నైన యొకముందు సంవత్సరపు ఖర్చునకూడా పెట్టి ఒకమిద్దెరథమును కట్టిన దేవుని కెప్పుడు నువయోగ కరముగా నుండగలరు. వారికి ప్రతిసంవత్సరపు సర్దిఫిట్టు వాధయును తగ్గవలదు.

ఒకప్పుడు కలెక్టరువారు భూముల ఆదాయము దాని వ్యయమునుగూర్చి లెఖి.లు లేప్పించుకొని స్పష్టి వాచకము కుగాను యేర్పడిన భూముల ఆదాయము దేవస్థానము మరమ్మతు కింద నువయోగపరుచుట సరికాదని యినాములను రిజిస్ట్రముచేయుటకు బోర్డువారికి వ్రాసిరి. వారు దేవస్థానము యొక్క మంచికొరకు ధర్మకర్తలకు అనుకూలమని తోచిన ప్రకారం ఆదాయమును ఖర్చు పెట్టవచ్చునని ధర్మకర్త గారు చేసిన పనిని అంగీకరించిరి. పయిన చెప్పిన సంగతులను పట్టి ఏకాగ్రణమున యిప్పుడు దేవస్థానపు కమిటీవారుగాని మరి యితరులుగాని ప్రమేయము పుచ్చుకొను నవకాశముండదుగాని యీ సమాధానము మాత్రము జమీందారుగారి ఉత్సవములు చేయకుండ సరిపుచ్చుకొనుటకు వ్రాసినది కాదు. దేవస్థానములు ప్రజలయొక్క ఆముష్మిక సాధకములగు నేర్పడినవి. అందుకు కొంత విహిక తంత్రములు కూడ కలిపిన గాని చిత్తములు ప్రసరించదు. కావున నీటికి—ధర్మములకు విరుద్ధమలేని కార్యములతో దేవతాయుత్సవములు జరుపుట ఆవశ్యకమని యెంచి ఏదేట నీప్రకారము జరుపుట ఉచితము. ఒక హితవాది.

క ఫ హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.

దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు, శీతకాలమున ప్రబలింపచు దగ్గు. శ్వాస కోశముల సూక్ష్మ నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బ సము, క్షయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ఫ హ రి చూర్ణము.

చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0. (6 డబ్బీల మందు గలది) 1-కి వెల రూ 2-0-0.

ఈ చూర్ణము నవమూలికలచే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసవీస, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని-వెంట నుంచుకొనుట నుంచేది.

క ల రా మూత్రాలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగునలెనే ఒకవిధమైన అంటుజాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ్రహణిమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బండ్ విరేచనములు, జగట విరేచనములు, అజీర్ణవిరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. గుణము వెంటనే కనుపడును.

మూలశంకకు తైలము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము పుసారి క్రమముగ చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది పైత్యకోశపు మందతవలన (Torpid liver) గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిర్దేశమునకు పోయినపుడును షితర సమయములందు రక్తముపడును. విషువక కొంతకాలమువా దిన మూలశంకరోగము తగ్గలదు.

గ జ్జి కి తైలము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-3-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్న పిల్లలకు విశేషశాధన గలిగించుచున్నది. ఈతైలమును నాలుగుపూటలు రాచిన తర్వాత పనిచేయును.

కుష్టుకు తైలము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈతైలము పొడలు, బొట్టి, వెలుపు, నలుపు, కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ జెరుగ గలవు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 9, జహంగీరువీధి, చెన్నపట్టణము.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమామృతము.

AMRUTANJAN

A SOVEREIGN REMEDY.

FOR

Head-Ache, Rheumatism Neuralgia, chest Colds, Sprain, Stiff joints, Dislocations, Skin diseases, Toothache, Backache, Cuts, Bruises etc.

PRICE ANNAS EIGHT ONLY.

FREE SAMPLE FOR ONE ANNA STAMPS.

RINGWORM OINTMENT.

Positively Cures Ringworm and Dhobi itches in three applications.

PRICE ANNAS SIX ONLY.

Aromatic Tooth Powder.

Cleans Teeth, Stops Bleeding, hardens gums, Taste pleasant.

PRICE ANNAS TWO ONLY.

CAN BE HAD OF ALL CHEMISTS & DRUGGISTS.

Amrutanjan Depot.

109, FRERE ROAD, BOMBAY. 9, JEHANGIR STREET, MADRAS.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరువీధి, మద్రాసు.

వ జ్ర గు ల్లి క లు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరపటుత్వమును కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధిమమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును దీనివలన శుక్ల నప్తము, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును పైజబ్బులకు వజ్రగుల్లికలు వజ్రాయుధమునంటివి

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

పండ్ల పొడి.

పంటిసెప్పులకు దివ్యౌషధము. సువాసనగలిగి ఉండును. సర్వసామాన్యముగవాడుటకు దగిఉన్నది డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.

సుఖిభోగి తైలము.

అన్ని విధముల ప్రణములకును, కొరకు పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును. ఈతైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను మాన్పును.

డబ్బీ 1-కి రూ 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అమృతాంజనము డిపో,

నెం. 9, జహంగీరు వీధి,

బాబ్టిటవుక, మద్రాసు.

జ్వర హరి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0.

జ్వరము శరీరమునందు రక్తభేదము, రక్తగతభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపునూర్పువలనను దేహమునకు గాసి వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అప్పుడు పూటలు సేవించిన తర్వాత జ్వరములు, చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదినముల సేవించిన శరీరము యధాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

అమృతాంజనము డిపో,

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి.

బొంబాయి.

కుచ్చిలు, మంచములు, బీరువలు.

మానవ మాయంతి కలంకించు సామానులన్నియు సులభస్థితియందును కొరకును. చెన్నపట్టణములో మాకింట్లో చివుకగా నమ్మువారు లేరు.

మదతి కుచ్చి	1-కి	1-2-0
కాకావన కుచ్చి సాదా	"	2-2-0
డిటో కేకులుగలది	"	3-12-0

ఇరుపమదతి మంగులు కాకావన గలది సింగిల్

డిటో స్ప్రింగుది

మట్టరికిం స్ప్రింగు

స్ప్రింగుతో బాపు సయితిమగల ఇరుపమ

(సింగిలు) గాదేశమందు

బీరువలు 8x4 అడుగులు

డిటో 5x8 23-0-0 డిటో కేలు

పవకకుచ్చి అనే సోఫా కుచ్చి కేమిది

క్యాటలాగులో అనేక సామానులు

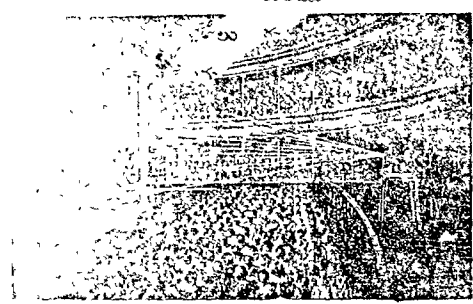
వారికి పంపెదము.

పి. ఎస్. పొన్నుస్వామి.

కాచినట్ల కేకర్సు 41/42 రాల

అనంతనామ సం॥ శ్రేష్ఠ బంధు లు సోమవారము

ద్రవ్యవంతుడగుటకు మార్గము.

మనకు 600 లు ఖర్చు పెట్టికనుకల ఒక కాక్ ఎడ్యుకేషన్ మెషీను ఒక ప్రవక్తమునకు నరపతే ఫీలుములు కొనగలము. వాటితో నేలకునేలు ఆస్తినిగలము. ఆసంగతు లన్ని నూవచ్చి మెషీనుకొనువారికి ఒక పూటలో ఉచితముగా 'కేప్టెన్' టైమ్ గా భాగ్యవంతు లగుటకు యింక మించిన సుదురుహస్తము మరలేదు. పూర్వంకనుగల క్యాటలాగును మానిన కుటుంబానికి మీకే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి. టైమ్ పండి. కారనేషన్ బయస్కోప్ కుమెస్, బ్రాడ్వాస్ట్ 121, నెడ్లపేట తిరువల్లిపేట, (మదరాసు) ప్రాంతి:—ఉద్దాం. 10 జూన్ 1914.

తేలుమందు.

తేలుకాటువలన అపాయములేదు గాని విశేష బాధగలదు. తేలుకాటు విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధనరములవెంట పెద్దనరముదగ్గర నుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటును మొద్దిగుంటుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈద్రావ కిము ననేకులు పరిశీలించి. ఇది మిగుల ఘాలు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రిబ్బరు బిరిడాగల సెసాలో మందు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధమాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక నెత్తురులకు పుణ్యము గట్టికొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండిడిగినది.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి సహా 0-12-0.

అమృతాంజనం డిపో, నెం. 9 జహంగీరు వీధి, మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికీ తల్లి.

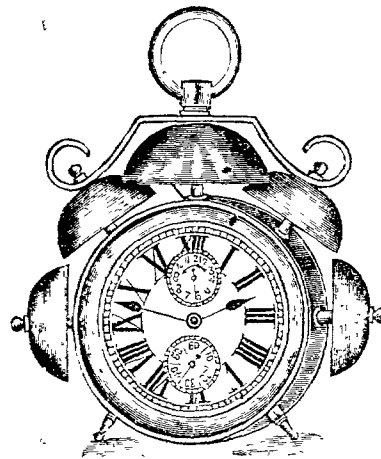
ఇది సంజీవనంబి ఒక వనమూలిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల ఆతిథిహస్తపు ఔషధము. దీనిప్రభావము కనుగొన వలయునన్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపులన కత్తెము పోగొట్టుటకు యింతకుమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ దుర్బినియోగముచేతను మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజుపండిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట నాశనము చేయుటలో సంజీవనంబిది "సర్వజీవన్" ఇది శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరూను నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టిన్న 1-కి 2-0-0 పోటీజ ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యన్. నాయుడు, (13-5-14) కలియుగభీమ.

16 కృష్ణమొవలివీధి, తిరునల్లికేళి మదరాసు.

వినుబెల్లులుగల అలారం టయంపీసు.

ఇదేమూడిగడి యారమును మేమి దివజలో రప్పించి నాలుగు రూపా యలకే ధర పంపు చుంటిమి. అదే మాదిటి యిపుడు నుపేదనాదలకుప యోగించునటుల నాలుగు రూపా యలకే కావలసిన వారికిపంపెదము.

ఈ చిత్రమునందును వలె ఈ గడియారమునకు విను అలారంబెల్లుల ప్రక్కన ఆమర్చియుండును. మనమెన్ని గంట లకు మేల్కొనవలయునో యన్నిగంటలకు నీ యలారములు ఆయును నొక మేసమయమునందు చెల్లకంపయినధ్వనితో మోగి నిడుక లేవజాలును. ఆశ్చర్యముల కాశ్చర్యమిది. ప్రతివారుకలె కొని యానంపంపదగినది. 4-0-0.

వినునామా:— సుపీరియర్ వాచ్ కంపెని, లహోరే నెట్టె నెం. 167, మద్రాస్. ఇ.

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి అట్టలార్పా టమున కొర్రనికోడండ్ర ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ మొకటి; కూడా ఇనాముగ పంపబడును.

మంచినమయము! వేనవేలు కర్చుపడినవి!! వెనుకదొరకవు!!

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము.

వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగరికతయున్న గలమేలైనజపాక పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆచం దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగొ మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్షం

ఇత్యాదిరంగులు గలవు! క్షాభునియమైకట్టివి. స్వరపడుదు. గుల్ల మారనిడివిన్ని 20 మార తెడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... 0-4-0

డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి లహోరే నెట్టె ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, 3, కందప్ప మొవలి వీధి, తిరునల్లికేళి, మదరాస్.

ఆంధ్రపత్రిక వక్షమున ప్రతినెడులు ప్రభల శ్రీరామశాస్త్రిగారు మున్నగువారు సంచారము జేయుచున్నార గాన వారల నాదరించి పత్రికకు తగిన సహాయమునుజేసి పత్రిక నాదరించుటకు దత్తమండలములోని మహాజనులు పాగ్గితులు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, సోమశాస్త్రి నెం. 212, మదరాసు.

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగమ్

మంచికాగితము! శుద్ధప్రతి!! చక్కని అచ్చు!!!

అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము. వలయువారు అర్ధణా వీటిని సంప్రకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.

చక్కనిడబ్బితోకహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0.

తామరతైలం. పండ్లపాడి. మోహినీతైలం.

వెల డబ్బీ 1కి 0-6-0 వెల డబ్బీ 1కి 0-2-0 5. తులముల నూనెగల డజను 1కి 3-8-0 డజను 1కి 1-2-0 సీసా 1కి 0-12-0

వీ. వీ. ఖర్చులు పోత్యేకము. అమృతాంజనం డిపో, నెం. 9. జహంగీరువీధి, మదరాసు. } } నంబుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును. అమృతాంజనం డిపో, 109, ప్రేకిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సరాది సంచిక.

చిత్రపటములతో చక్కగా ముద్రింపబడినది. కోరువారు వెంటనే పోను కొనవలయును.

9, జహంగీరు వీధి, బార్బిటపుక, మదరాసు.

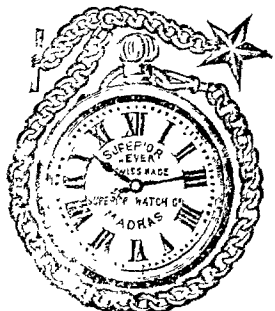
సు పీ డి య్ కో లీ వర్ జ్యూ యెల్లు వాచ్.

సు పీ డి య్ వాచ్ గొలునుతో నెల రు 3-0-0. పోటీజ 0-4-0 దీనికి 5-సం॥ గ్యారెంటీగలను.

వాచకులారా! మనచేత గాన చేయుబడిన సుపీరియర్ లీవర్ గడియారమును ఒకపర్యాయము పరీక్షించండి. మాకంపెనిలో అనేకసంఖ్యలగా యడతెగక వ్యాపారము చేయుచుండు కొందరు మామేహితులు మా కంపెని శ్రేయతోన లీవర్ గడియారముగాను చెక్కవ ధరలో నొక గడియారము తయారుచేయమని వ్రాయుటచే

వ్యాపారోద్ధిష్టము నొనర్చుటలంది చేయు సుపీరియర్ లీవర్ వాచ్ మును ఆర్డర్ చేసి అందుకు సుపీరియర్ వాచ్ గడియారము ప్రత్యేకముగా మంపించుటకు వీలగును. మంపించుటకు వీలగునట్టి గడియారములను ప్రఖ్యాతివాక్కును

గొనెని మదరాసు, అవి కో ముద్రించి, చక్రముల పై తెజములకు రంపాలు సామానులు యాకర్చున్న విధించి కప్పించి యున్నాము (సుపీరియర్) అనగా

అన్నిటికిని మేలైనవి గదా వీనికై నేలు గా వ్రాయవక్కరలేదు గాన మాకంపెని చేయబడిన కప్పించిన యాగడియారమున కెంతలాభునముండుకో వాచకు లూహించుకలరు. గ్రావిడచేతమం దంతటయు చక్క వ్యాపించి వేనవేలుగడియారములు కర్చుపడి అనేక యోగ్యతాపత్రములు (సర్టిఫికేట్లు) కచ్చియున్నది. ఈగడియార ముచక్కగ నడుచును. గ్లాసుడుముగలది మొత్తముననుకలరు తృప్తికలిగినది. కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.

కో నాచ్ కంపెని, సోమశాస్త్రి నెం 167, మదరాస్, ఇ అని ప్రాయము.

ఆంధ్రపత్రిక వక్షమున ప్రతినెడులు ప్రభల శ్రీరామశాస్త్రిగారు మున్నగువారు సంచారము జేయుచున్నార గాన వారల నాదరించి పత్రికకు తగిన సహాయమునుజేసి పత్రిక నాదరించుటకు దత్తమండలములోని మహాజనులు పాగ్గితులు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, సోమశాస్త్రి నెం. 212, మదరాసు.